

Ob naših praznikih

Smo v času, ko obujamo spomine na velike žrtve, katere je zahteval boj za vse to, kar danes imamo.

4. julija praznujemo dan borca, v spomin na dan, ko sta politbiro CK ZKJ in glavni štab NOV in PO Jugoslavije na pobudo komandanta glavnega štaba, tovariša TITA pozvala naše narode k splošni vstaji.

22. julij — dan vstaje slovenskega ljudstva, praznujemo na dan, ko je v Sloveniji bil izveden prvi oboroženi napad na sovražnika. In kdaj se je resnično začela vstaja slovenskega ljudstva? Je bilo to takrat, ko so slovenski delavci prvič štrajkali zaradi strahotnega izkoriščanja kapitalističnih delodajalcev ali takrat, ko so politično napredni buditelji organizirali prve slovenske tabore? Je bilo to ob osnovanju Komunistične partije Jugoslavije leta 1919 ali ob prihodu tovariša Tita na čelo Partije? Se je vstaja začela z ustanovitvijo KP Slovenije na Čebinah 1937. leta ali z ustanovitvijo Osvobodilne fronte Slovenije 27. aprila 1941? Vsi ti in mnogi drugi dogodki so svetli biseri v mozaiku boja proti izkoriščanju in boja proti zavojevalcu.

Pred nami pa je 8. avgust — praznik občine Ptuj. Praznujemo ga v spomin na dan, ko je okupator zaradi domačega izdajalca uničil Slovenskogoriško Lackovo četo. Letošnji praznik pa je še posebej posvečen spomenu na tovariša Tita.

Tudi na območju naše občine so bile prisotne razne oblike boja proti nemškutarstvu že mnogo prej. Spomladi leta 1942 pa je Pokrajinski komite KP za Štajersko organiziral prvo oboroženo skupino — Slovenskogoriško četo. Do jeseni je uspešno izvedla mnoge akcije in še dolgo bi ogrožala okupatorja, če ne bi okupatorju pomagali izdajalci. Z uničenjem prvih slovenskogoriških borcev pa okupator ni uspel zadušiti osvobodilnega gibanja. Nasprotno, nasilje je še bolj podžigalo upor, zato so nastajale nove in nove skupine, ki so se pod vodstvom KPJ in TITA združile v mogočno osvobodilno vojsko.

Tisoče žrtev tudi na našem območju je bilo potrebnih zato, da lahko sedaj mi v miru in enakopravni razvijamo vizijo borcev — samoupravni socializem. Prazniki torej ne smejo biti le dnevi, ko nam ni treba na delo marveč spodbuda za še boljše delo, za še doslednejše angažiranje na vseh področjih družbenopolitičnih in delovnih prizadevanj, da dosledno sledimo pot katero nam je trasiral naš vizionar socializma, enakopravnosti in neuvršenosti, ljubljeni tovariš TITO.

Ob 8. avgustu — prazniku občine Ptuj čestitamo vsem delavcem in kooperantom Perutnine ter vsem občanom.

Uredništvo

V tej številki Ptujkega perutninarja je dan poseben povdarek 25-letnici Ptujke tiskarne.

Kolektivu TOZD Ptujka tiskarna ob srebrnem jubileju iskreno čestitajo:

delavci ostalih TOZD
družbenopolitične organizacije
vodstvo delovne organizacije in
uredništvo Ptujkega perutninarja.

PTUJSKA TISKARNA PO 25. LETIH

»Številnih težav ni možno v kratkem času odpraviti, mogoče pa jih je obvladovati«, pravi sedanji direktor TOZD Tiskarna, Evgen Cafuta

Letos mineva 25 let od ustanovitve Ptujске tiskarne. Zgodovino tiskarstva v Ptujju opisujejo v svojih sestavkih drugi avtorji, zato si v tem članku pogledjmo, kako posluje Ptujška tiskarna v jubilejnim letu in s kakšnimi problemi se v tiskarni ukvarjamo.

Osnovni podatki v TOZD Ptujška tiskarna so pravzaprav znani, saj so bili v našem listu že večkrat objavljeni. V TOZD je redno zaposlenih 77 delavcev in 9 učencev. Kvalifikacijska struktura je v glavnem dobra. Večina delavcev ima daljšo delovno dobo v svoji stroki in dovolj delovnih izkušenj za opravljanje vsakodnevnega dela. Kljub temu bi potrebovali še nekaj strokovnega in tehničnega kadra. Delavci so pri delu vestni in dovolj disciplinirani. V minulem in letošnjem letu ni bilo hujših kršitev delovne discipline. Tudi fluktuacije praktično ni bilo. V letu 1979 so Ptujsko tiskarno zapustili trije delavci, na novo pa sta se zaposlila dva. V letu 1980 še ni odšel noben delavec, na novo pa smo zaposlili dva delavca, ki sta končala učno dobo.

Stabilnost pri zaposlovanju delavcev kaže, da so delavci s svojim delom v tiskarni zadovoljni, da se čutijo socialno varne in zaradi tega ne zapuščajo dela.

V SFRJ je 262 grafičnih delovnih in temeljnih organizacij. Položaj Ptujске tiskarne v grafični panogi je zadovoljiv. Med 262 tiskarnami je Ptujška tiskarna na 50. mestu po doseženem dohodku na zaposlenega delavca in na 133. mestu po uporabljenih sredstvih. Po razporejenem čistem osebnem dohodku na delavca pa zavzema 86. mesto. Ti podatki kažejo, da je Ptujška tiskarna po akumulativnosti in po doseženem dohodku na zaposlenega delavca zelo visoko. Prav tako je še v prvi tretjini po čistem dohodku na delavca.

S takim stanjem smo lahko zadovoljni

Vsak dan pa se srečujemo tudi s številnimi težavami. Trudimo se, da jih v okviru možnosti premagujemo in obvladujemo. Največje in najtežje rešljive probleme nam povzročajo pretesni delovni prostori ter zastarela oprema. Delovni prostori so po površini premajhni in v njih le stežka ali pa sploh več ne izpolnjujemo strogih predpisov s področja varstva pri delu, požarne varnosti

in higienskih zahtev. Ne-funkcionalni prostori onemogočajo izboljšave na področju organizacije dela, širitve proizvodnje in organizacije dela, širitve proizvodnje in organizacije notranjega transporta. Za notranji transport, ki ima velik vpliv na produktivnost dela ugotavljamo, da je zelo drag, vendar ne moremo izvršiti nobenih izboljšav. Ves transport se opravlja ročno, s prenašanjem velikih količin materiala, kar prav gotovo ni poceni. Mehanizacija notranjega transporta zaenkrat ni možna, skladiščni prostori so v slabem stanju, vlažni, pretesni in težko dostopni.

Posebne težave nam povzročata zastarela strojna oprema. Tiskarski in stavni stroji so stari in precej izrabljeni. Razvoju tehnike v preteklosti nismo sledili in posledice že občutimo. Tržišče zahteva kvaliteten tisk, kar pa je mogoče doseči le s sodobnejšo tehniko. Naš sedanji knjigotisk je zastarel in v sodobnih tiskarnah služi le kot dopolnilo modernim tiskarskim tehnikam. Kljub temu sedanja oprema dobro služi svojemu namenu pri manj zahtevnih delih, kjer

omogoča rentabilno proizvodnjo, vendar je vprašanje, kako dolgo bomo tako lahko delali. K sreči imamo na tem področju možnosti, da vsaj del opreme moderniziramo v kratkem času ter s tem postanemo konkurenčnejši. Na žalost pa je sodobnejše stroje zelo težko nabaviti, saj jih v Jugoslaviji ne proizvajamo, z uvozom pa so vedno večje težave.

Težave s prostori in strojnimi parkom imajo kljub vsemu tudi nekaj pozitivnega. Omogočajo nam rentabilnejšo proizvodnjo, saj je najemnina za poslovne prostore zelo nizka, nizki so tudi vzdrževalni in obratovalni stroški v proizvodnji. Tudi poraba vseh vrst energije tako za pogon strojev kot zlasti za orevanje je zelo majhna.

Poleg navedenih imamo v zadnjem času tudi težave na tržišču. Časi visoke konjunktore so za tiskarno verjetno stvar preteklosti. Sodobni stroji, ki jih ima večina bližnjih tiskarn so izredno produktivni in imajo tako velike zmogljivosti, da je za njih vse težje najti dovolj dela. Zato se na tržišču pojavlja huda konkurenca.

Pogled na ročno stavnico

(Foto: Ivan Ciglar)

renca za vsakega naročnika.

V severovzhodni Sloveniji, za katero opravljamo večino naših tiskarskih storitev, deluje 6 /družbenih tiskarn in nekaj več zasebnih obrtnikov. Situacija na tržišču se je v letošnjem letu zaradi stabilizacije celotnega gospodarstva močno zaostrila. To smo začutili v Ptujski tiskarni v aprilu in maju in prav gotovo bomo imeli težave še v bodoče. Na te težave smo takoj reagirali in v aktivnem nasprotju na trgu dosegli pomembne uspehe. Ohranili smo dosedanje naročnike ter pridobili precej novih, tako da od druge polovice maja in ves junij nismo občutili pomanjkanja dela. S takim stanjem se v tem času lahko pohvali le malo tiskarn. Tudi v bodoče bomo morali biti na tržišču zelo aktivni, hkrati pa se trudimo, da bo naša proizvodnja čim cenejša, da bomo konkurenčni tako glede cen kot kvalitete svojega dela. Obseg svojih storitev bomo poskušali razširiti na širok krog kupcev in ostalih interesan-

tnih poslovnih partnerjev naše delovne organizacije, kjer so še zelo velike neizkoriščene možnosti. Prav tako se bomo morali truditi, da izkoristimo vse možnosti izboljšav pri organizaciji dela, delitvi dela ter pri nagrajevanju po dejansko opravljenem obsegu in kvaliteti dela, saj lahko pričakujemo, da nam tržna situacija v naslednjih letih ne bo tako naklonjena, kot je bila v preteklosti.

Posebne težave nam povzroča pomanjkanje raznih vrst papirja, ki se je v letošnjem letu že občutno podražil, dobava pa je kljub temu še vedno nezanesljiva.

Težav v Ptujski tiskarni imamo torej vedno dovolj. Številne med njimi so takšne, da jih v kratkem času ni mogoče odpraviti, vsekakor pa jih je mogoče obvladati ter zmanjšati njihove posledice na najmanjšo možno mero. To tudi uspešno delamo, kar je razvidno z naših letnih in periodičnih bilanc in ugodnega mesta, ki ga zavzemamo v grafični panogi.

Knjigoveznica se ni veliko spremenila

(Foto: L. C.)

Perspektivni razvoj Ptujске tiskarne je izdelan s srednjeročnim programom razvoja. Največja pridobitev bo nedvomno gradnja I faze kartonažne tovarne, s povečanimi zmogljivostmi tiskarne. Priprave na gradnjo že imajo svojo zgodovino. V letošnjem letu smo dokončno pridobili zemljišče, napravljen je bil posnetek terena, kar je bil pogoj za pripravo glavnega projekta.

Priprava projekta je v teku in po zadnjih obljubah

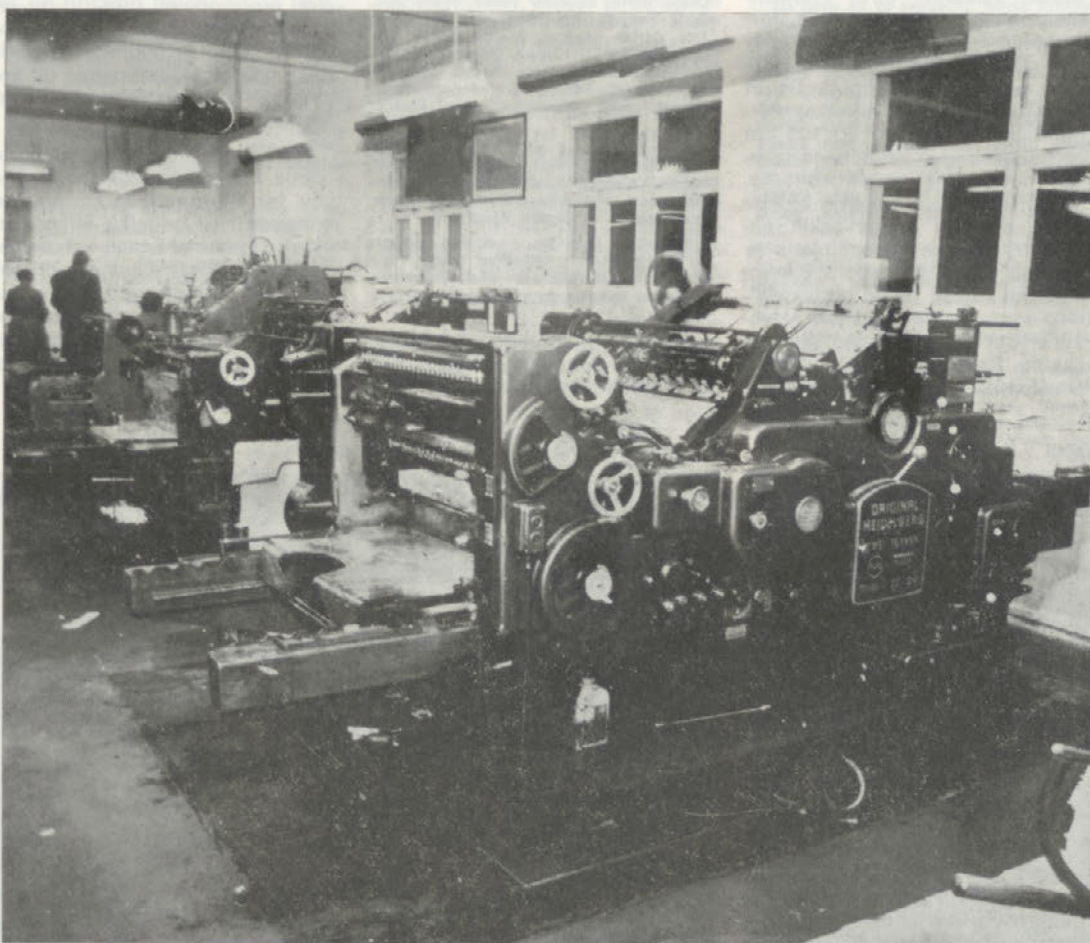
projektantov bo projekt dokončan v avgustu letos. Pri Kreditni banki Maribor smo uspeli dobiti bančni kredit, tako da bomo v kratkem lahko pristopili k ponovnemu zbiranju ponudb za gradnjo. Istočasno bomo nadaljevali z aktivnostmi za pridobitev gradbenega dovoljenja. Reševanje vseh teh zadev nam je vzelo precej časa in je privedlo do občutnih podražitev pri celotni investiciji. Obstoječi utemeljena bojazen, da za celotno gradnjo ne bo dovolj sredstev, da bomo morali poiskati dodatne vires in graditi v etapah. Pri tem računamo na pomoč naše delovne organizacije in na povišan znesek združenih sredstev.

Pri opisovanju sedanjega stanja v TOZD Ptujška tiskarna so bile zlasti podrejene težave, s katerimi se srečujemo. Tako v preteklosti kot sedanosti pa dosegamo tudi lepe delovne uspehe, na katere smo lahko ponosni. Ob uspehih nikakor ne mislimo, da smo dosegli vse, kar je mogoče pa četudi delamo z zastarelo opremo v slabih delovnih prostorih — nasprotno, zavedamo se, da je mogoče tudi v sedanjih prostorih in s sedanjo opremo napraviti še boljše, hitreje in ceneje.

To mora biti naš skupni cilj. Na ta način bomo še naprej uspešno poslovali ter prispevali k stabilizaciji celotnega gospodarstva. Možnosti za to imamo. Tudi program razvoja je pripravljen, z vestnim in marljivim delom ga bomo tudi uresničili.

Evgen CAFUTA

Strojnica po 25. letih

(Foto: L. C.)

25 LET DELA

IN RAZVOJA PTUJSKE TISKARNE

OBDOBJE

1. 7. 1954 do 31. 10. 1955

Tiskarna je obratovala kot podjetje v izgradnji. Vršilec dolžnosti direktorja je bil Martin Klemenčič. Do kraja obdobja se je zaposlilo 9 delavcev: Viktor Tomanič, Franc Krajnc, Franc Voda, Drago Trunkl, Jože Turščak, Janez Roškar, Terezija Obran, Terezija Bohinc in Terezija Ljubec.

Nabavljeni so bili prvi tiskarski in knjigoveški stroji: rabljen zaklopni tiskarski stroj Liberty od podjetja Zvezda v Beogradu, rabljen zaklopni tiskarski stroj Frantental od Jugoslovanske štampe v Beogradu, rabljen avtomatski tiskarski stroj Planeta formata 50 x 35 cm od Kulture v Beogradu, dva rabljena ročna rezalna stroja delovne širine do 50 in 70 cm prirejena na električni pogon, rabljene škarje za rezanje lepenke (papšer), rabljen stroj za perforiranje in še mala ročna knjigoveška stiskalnica od zasebnika Miodraga Cvetkovića v Beogradu; nadalje dva lesena regala s črkovnjaki od Zvezde v Zagrebu, nekaj stavnega gradiva in skladiščne opreme.

Obdobje

1. 11. 1955 do 30. 4. 1956

Ptujska tiskarna je obratovala poizkusno. Skupna vrednost nabavljenih osnovnih sredstev je

znašala okrog 4.500.000 dinarjev. V tem obdobju so se v podjetju zaposlili še: Jože Habjanič, Erika Turščak, Alojzija Križanec, Kristina Novak, Helmut Firbas, Elizabetha Rudolf, Adolf Borovinšek, Ljudmila Bedrač, Elizabeta Matjašič, Marija Šimovič, Jožef Širec in Franc Mejač skupaj pa je bilo zaposlenih 21 delavcev.

Obdobje

1. 5. 1956 — 1. 12. 1958

Podjetje začne redno obratovati in se nahaja v prvotnih prostorih na Slovenskem trgu 9. Za direktorja je bil imenovan Viktor Tomanič, za računovodjo Franc Voda, za tehničnega vodjo pa Drago Trunkl.

Nabavljena so bila naslednja osnovna sredstva: rabljen cilindrični tiskarski stroj Frankenthal na ročno vlaganje do formata C1 od Prosvete v Beogradu, rabljeno tiskarski stroj Planeta za tisk do formata B1 in polavtomatski rezalni stroj Perfecta delovne širine do 105 cm od Beograjskega grafičnega zavoda, novi stroj za perforiranje, šivalni stroj za spenjanje blokov nekaj manjših knjigoveških naprav in opreme. Izpopolnjena je oprema ročne stavnice s 4 kompletnimi regali, ročno odtiskovalnico ter stavnim gradivom. Uvožena sta prva avtomatska zaklopna tiskarska stroja znamke Graffopresse iz Češkoslovaške.

Ptujska tiskarna se je naglo uveljavila v Ptuj in okolici, Mariboru, na Koroškem, v Celju in v Zagrebu, kjer je zalagala zagrebške založbe z raznovrstnimi mapami, posredno preko Industrijskega radnika pa s tiskarskimi izdelki razna podjetja v Zagrebu. Zanimiva posebnost tega obdobja je ročno stavljenje časopisov Glas Loške doline, biltenov Rudnika Mežica in preko 100 strani A5 na roko postavljenega stavka za brošuro Seleče pčelarenje.

V tem obdobju je sprejela Ptujska tiskarna v uk prvi generaciji učencev: 1956. leta Stefana Juraniča za stavca in Franca Rižnarja za tiskarja; 1957. leta pa Stanka Lepeja in Jožeta Klemenčiča za stavca, Vilija Polajžerja pa za tiskarja.

Na novo so se zaposlili: Marija Gregorec, Marija Kukovec, Rajko Andrič, Kristina Gorčenko, Otilija Repnik, Franc Norčič, Alojzija Kavčič, Alojzija Kralj, Franciška Artnjak, (1956); Ivan Bedžuh, Drago Barle, Bogomir Veber, Franc Jarc, Ivan Sobjak, Marija Sluga, Franciška Jarc, Milan Seničar, Martin Vizjak, Milica Vuk (1957); Janko Drevenšek, Stefan Pongračič, Dragica Novak, Ljudmila Kramberger, Edvard Vrataner, Vincenc Horvat, Ivan Domanjko, Jože Seničar (1958).

Iz podjetja so odšli: Drago Trunkl, Jože Habjanič, Marija Šimovič, Ludvik Norčič, Alojzija Kavčič, Franc in Franciška Jarc, Milan Seničar, Martin Vizjak, Ivan Tanšek in Stefan Pongračič.

1957. leta je prišlo v vodstvu podjetja do spremembe: z odhodom Draga Trunkla imenuje delavski svet Bogomira Vebra za tehničnega vodjo podjetja.

Drugi mejnik tega obdobja je dokončna preselitev v preurejene in dograjene prostore nekda-

njeva skladišča industrijskih odpadkov na Jadranski ulici 17, kjer se še danes nahajamo. To je bil velik uspeh takratnega kolektiva pa tudi zasluga občinskega in tiskarniškega vodstva.

Obdobje

1. 11. 1958 — 12. 1. 1964.

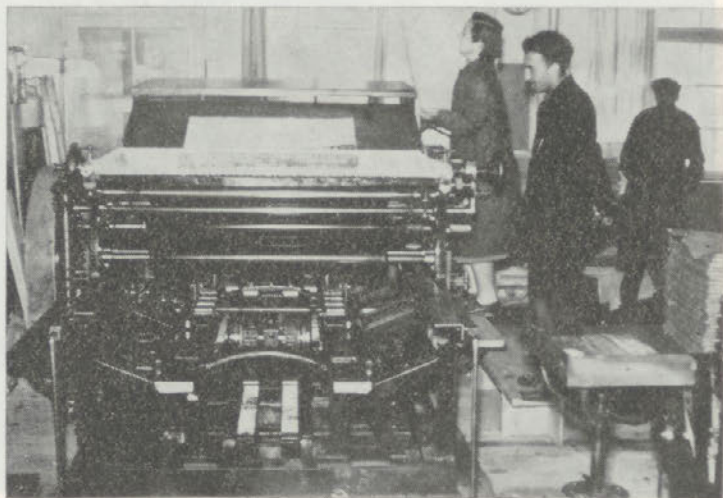
Podjetje je začelo obratovati v novih prostorih. Nabavljena so bila naslednja osnovna sredstva: rabljena zaklopna tiskarska stroja Victorija formata B3 in Wittelbach formata B4 preurejena za izsekavanje (21. 12. 1959); prvi novi avtomatski cilindrični tiskarski stroj Atena iz Italije (30. 5. 1962); 16. 4. 1963 je kupilo podjetje dvoriščno stavbo z vhodom iz Vošnjakove ulice in jo prostorsko povežalo z obstoječimi proizvodnimi prostori na Jadranski ulici. Prav prostor kupljene stavbe je podjetje namenilo za izsekovalnico, ostale pa postopoma za skladišče papirja in lepenke.

Navedene investicije so omogočile boljšo kakovost naših tiskov ter hiter porast kartonažne dejavnosti. V oddelku knjigoveznice in kartonaže smo v tem obdobju izdelovali dnevno tudi več kot 2000 prevlečenih škatel za moške srajce za Delto Ptuj, To-per Celje, Špek Kranj ter za žensko perilo za tovarno Nada Dimič Zagreb.

Stavnica v času ko je bilo podjetje še v izgradnji

Oddelk tiskarne v prvih letih rednega obratovanja

Kolektiv Ptujске tiskarne v začetku leta 1957

V tem obdobju so se na novo zaposlili: Matjašič Otmar, Franc Petrovič, Alojz Jerenko, Maks Bruncič, Terezija Lesjak, Marija Kramberger, Vida Rebernik, Marija Kramberger (1958); Radmila Pihler, Milan Trajković, Erika Potočnik, Anica Hadler, Marija Matjašič, Jerica Rodošek, Silva Fridl, Marija Gramc, Marija Vuzem, Jurij Gašljevič, Angela Kukovec, Marija Toplak, Justina Čoh, Fric Hebar, Marija Draškovič, Katarina Lesjak, Stefan Jurančič, Franc Rižner (1959); Jožef Sešerko, Stefanija Mejninger, Franc Lepej, Ingeborg Lečnik, Marija Čeh, Terezija Anžel, Rozalija Zorec, Marija Težak, Franc Kramberger, Stanislav Lepej, Jože Klemenčič, Vili Polajžer (1960); Ignac Novak, Marija Podpečan, Erika Lepčnik, Marija Cvetko, Katarina Lesjak, Marija Ačko, Ljubica Švedič, Barbara Emeršič, Kristina Artnjak, Matilda Markovič, Anica Jakomini, Heinc Klemenc, Viktor Hojker, Anton Šibila, Anton Erhatic, Ana Kostanjevec (1961); Nada Hotko, Ida Vilčnik, Martina Gorican, Antonija Kosi, Erika Vajs, Matilda Lesjak, Kristina Markovič, Ivanka Krsnik, Marija Segula, Milan Fijan, Franjo Drenjančević, Zdenko Šimek, Anton Bauman, Jožef Vrabl, Karel Rizman, Veronika Ilvošek (1962); Matilda Jomanič, Marija Tili, Kričičina Markovič, Erika Milek, Anica Šafranko, Renko Danica, Štefka Serdinšek, Irena Ribič, Henrik Kónik, Jožef Polajžer, Ivan Lah, Franciška Siebenreich, Blaž Rozman, Štefka Kramberger, Vlasta Milek, Irma Hotko, Marija Kranjc, Terezija Fajfar, Matilda Lah, Jožica Pobiljšaj (1963).

IZ PODJETJA SO ODSLI: Franc Voda, Alojzija Križanec, Helmut Firbas, Elizabeta Rudolf, Ljudmila Bedrač, Terezija Ljubec, Jožef Širec, Marija Gregorec, Rajko Andrič, Alojzija Kralj, Drago Barle, Edvard Vrataner, Vincenc Horvat, Jože Seničar, Franc Petrovič, Alojz Jerenko, Matija Poljak, Marija Kramberger, Vida Rebernik, Radmila Pihler, Milan Trajković, Marija Matjašič, Jerica Rodošek, Jurij Gašljevič, Katarina Lesjak, Fric Hebar, Jožef Sešerko, Franc Lepej, Ingeborg Lečnik, Rozalija Zorec, Marija Težak, Erika Turšćak, Franc Kramberger, Ljudmila Podpečan, Marija Ačko, Ignac Novak, Ljubica Švedič, Barbara Emeršič, Anton Erhatic, Ana Kostanjevec, Martina, Gorican, Erika Vajs, Matilda Lesjak, Ivanka Krsnik, Marija Segula, Bauman Anton, Jožef Vrabl, Karel Rizman, Veronika Ilvošek, Marija Tili, Danica Renko, Štefka Sardinšek, Henrik Kónik, Vlasta Milek, Irena Hotko, Matilda Lah, Jožica Pobiljšaj.

V tem obdobju je sprejela Ptujška tiskarna v uk naslednjih 6 generacij učencev: 1958. leta Heinc Klemenc za stavca in Viktorja Hojkerja za tiskarja; 1959. leta Milana Fijana za stavca; 1960. leta Blaža Rozmana za tiskarja; 1961. leta Vinka Širovnika za stavca, Silvestra Gaiserja in Vilibalda Vidoviča pa za tiskarja; 1962. leta Stanka Brgleza za stavca, Jožeta Hadlerja in Franca Krajnca (2) za tiskarja; 1964. leta Ivana Ciglarja za stavca, Franca Lesjaka za tiskarja.

21. 12. 1962 se je podjetje združilo s Ptujskim tednikom. 30. 6. 1963 sta se podjetji zopet razšli, ker Ptujška tiskarna takrat še ni

bila v stanju tiskati tako obsežnega časopisa.

Tudi v tem obdobju je prišlo do spremembe v vodstvu podjetja. Po odhodu Franca Voda je delavski svet imenoval za računovodkinjo Otilijo Repnik.

Drugi mejnik tega obdobja je bil začetek obratovanja prvega stavnega stroja v Ptujski tiskarni. Bil je to star generalno popravljene stroj znamke Linotype iz leta 1938 kupljen od Nove Makedonije v Skopju. Sočasno sta bila nabavljena še novi kotel za topljenje legure in žaga za rezanje svinčenih vrstic.

Obdobje

12. 1. 1964 do 30. 6. 1976

Konjunktura okrog prevlečenih škotel je pričela opadati. Tržišče so postopoma osvojile zloženke, za proizvodnjo le teh pa Ptujška tiskarna ni bila prilagojena. Že leta 1965 se je zmanjšalo število zaposlenih na 59. Podjetje se je začelo preusmerjati na tisk industrijskih časopisov, prospektov, ovojnica za volnico in etiket ter si je prizadevalo za dodelavo navedenih tiskov zaposliti delavce in povečati proizvodnjo v oddelku knjigovoznice in kartonaže.

V tem obdobju so bila nabavljena naslednja, večinoma nova osnovna sredstva: stroj za šivanje blokov Standard (29. 6. 1965), stroj za luknjanje in obrezovanje oglov (15. 9. 1965), polavtomatski rezalni stroj Maxima MH 80 (10. 7. 1965), stroj za suho brušenje nožev (31. 10. 1965), tiskarski stroj Heidelberg cylinder formata 57 × 77 cm (1. 7. 1967), rabljen polavtomatski rezalni stroj Perfecta od podjetja Ingrad Ljutomer (30. 10. 1968), rabljen stavni stroj Linotype dvo-krovnik od Grafike Remonta Beograd (31. 3. 1969), zaklopni avtomatski tiskarski stroj Heidelberg za tisk do formata 25 × 35 cm z napravo za tisk s folije (30. 5. 1977), dva avtomatska zaklopna tiskarska stroja znamke Graffopress (1972), stroj za rezanje lepenke — papšer (20. 9. 1972), dostavni avto Zastava 750-furgon (15. 11. 1972), stavni stroj (ruski mixer) dvokrovnik (1. 7. 1973), kotel za topljenje legure

za stavne stroje (1. 12. 1973), dva avtomatska tiskarska stroja znamke Fuji japonske proizvodnje za tisk do formata 56 × 42 cm in 66 × 47 cm (1974), rabljen generalno popravljene dvobarvni avtomatski stroj Heidelberg Cylinder za tisk do formata 82 × 56 cm (31. 8. 1975), rabljen generalno popravljene avtomatski zaklopni tiskarski stroj Heidelberg za tisk do formata 42 × 29,7 cm (31. 8. 1975), dostavni avto Cimos Citroen (30. 11. 1975), rabljen generalno popravljene stavni stroj Linotype model 16 štirikrovnik (10. 2. 1976), polavtomatski rezalni stroj Perfecta SEY 115-1 rezalne širine do 115 cm (30. 3. 1976).

Na novo so se zaposlili: Anica Krapša, Alojzija Stajnberger, Frančka Turnšek, Alojzija Majerič, Marjeta Dobočnik, Jožica Vajs, Terezija Fajfar, Nada Began, Edvard Klasinc, Silvester Gaiser, Vilibald Vidovič, elizabeta Gašperič, Drago Zorec, Matilda Zemljarič, Marija Gašljevič, Alojzija Majerič, Vinko Širovnik, Slaček Anton, Franc Riš (1964); Ašenbrenner Oto, Stanko Brglez, Franc Krajnc (2), Jože Hadler (1965); Bruno Obrat, (1966); Franc Lesjak, Ivan Ciglar (1967); Dušan Podgoršek (1968); Albina Tomanič, Franc Kravina (1969); Sitar Jože, Marjana Veronek, Cvetka Brglez, Dragica Drevenšek, Marjana Gaiser, Agneza Nestorov; (1971); Jagoda Koter (1973); Jože Sluga, Branko Kos, Ivan Ambrož, Franc Krajnc (3), Kočevar Samo (1974); Dragutin Čmrečnjak, Bogdan Muzek, Borislav Stojčević (1975).

Iz podjetja so odšli: Marija Krajnc, Alojzija Stajnberger, Frančka Turnšek, Alojzija Majerič, Jožica Vajs, Terezija Fajfar, Nada Began, Matilda Zemljarič, Marija Gašljevič, Adolf Borovinšek, Janko Drevenšek, Franc Mejač, Marija Kramberger, Erika Lečnik, Antonija Kosi, Štefka Kramberger, Vili Polajžer, Franciška Siebenreich, Anton Slaček, Franc Riš, Ivan Lah, Heinc Klemenc, Marija Vuzem, Fric Hebar, Viktor Hojker, Ivan Sobjak, Irena Ribič, Drago Zorec, Justina Čoh, Franca Rižnar, Milan Fijan, Franc Lesjak, Cvetka Brglez, Elizabeta Gašperič, Jože Sitar, Otilija Fujs, Stanislav Lepej, Stefan Jurančič in Viktor Tomanič.

1973. leta je prišlo v vodstvo tiskarne vnovič do spremembe. Upokojila se je računovodkinja Otilija Repnik-Fujs, delavski svet pa je na osnovi razpisa imenoval za računovodkinjo Jagodo Koter. Koncem obdobja je bilo v podjetju okoli 70 zaposlenih. Fluktuacija je bila ves čas močno prisotna. Zaradi odhoda domačih kvalificiranih delavcev v tujino, je bilo podjetje nekajkrat v težavah.

Tudi v tem obdobju je sprejelo podjetje v uk več generacij učencev: 1965. leta Dušana Podgorška za tiskarja; 1966. leta Franca Kravino za stavca; 1971. leta Branka Kosa in Jožeta Slugo za stavca, za tiskarja pa Ivana Ambroža in Franca

Krajnca (3); 1972. leta Bogdana Muzeka za tiskarja; 1973. leta Danila Kranca in Samota Kočevarja (3. letnik) za stavca; 1974. leta Miro Grajfoner za knjigovozinjo in 1975. leta Ivana Nestorova za tiskarja.

Drugi mejnik tega obdobja je bil odhod v pokoj dotakratnega direktorja Viktorja Tomaniča.

Obdobje

1. 7. 1976 — 1. 9. 1979

Z odhodom Viktorja Tomaniča v pokoj je delavski svet imenoval Bogomira Vebra za začasnega vršilca dolžnosti direktorja. Podjetje je nadaljevalo dotakratno usmeritev, izvršene so bile manjše adaptacije delovnih prostorov.

S 1. 9. 1976 je delavski svet imenoval Stanka Lepeja za direktorja podjetja. Z njim je nastopilo obdobje notranje učvrstitve, porasta storilnosti in proizvodnje ter iskanja možnosti povezovanja z drugimi podjetji. 6. 12. 1977 se je kolektiv odločil z referendumom za združitev v delovno organizacijo Perutnina Ptuj s ciljem povečanja kartonažne dejavnosti Ptujске tiskarne za zadovoljevanje potreb Perutnine Ptuj, izgradnje novih delovnih prostorov za kartonažno, skladišče in za tiskarno. Ob snovanju omenjenih načrtov je kolektiv razmišljal tudi o postopnem uvajanju ofsetnega tiska.

Nabavljena so bila naslednja osnovna sredstva: nova knjigovozna stiskalnica formata 68 × 54 cm; novi šivalni stroj Standard za spajanje blokov in brošur z žico (11. 7. 1977); novi strojček za ročno luknjanje in zaokroževanje oglov (7. 10. 1977); novi stroj Neotype 4-krovnik (6. 10. 1978); novi stroj za brušenje nožev (25. 11. 1978); število zaposlenih se je v omenjenem obdobju povečalo na 75.

Na novo so se zaposlili: Danilo Krajnc, Stanislav Lepej, (1976); Vlado Rodošek, Ivan Krajšek, Franc Lesjak, Mira Grajfoner (1977); Vera Štalcer, Jovan Nestorov, Slavko Horvat, Ivan Bandur (1978). Podjetje so zapustili: Janez Bedžuh, Ignac Novak, Ivan Domanjko.

V tem obdobju je podjetje sprejelo v uk 3 generacije učencev: 1976. leta Slavka Horvat za tiskarja; 1977. leta Vojka Sajeta za stavca, Borisa Preloga za tiskarja, Stanislava Jakominija in Edota Stegerja za kartonažerja; 1978. leta Denisa Mohoriča in Branka Hamerska za stavca, Milana Munda za tiskarja, Bojana Vilčnika za reprofotografa, Darjo Sluga za kopista montažerja, Zdenko Anžel za knjigovozinjo.

Navedeno obdobje je bilo obdobje izrednih delovnih uspehov, visokih finančnih rezultatov in velikih načrtov.

Obdobje po 1. 9. 1979.

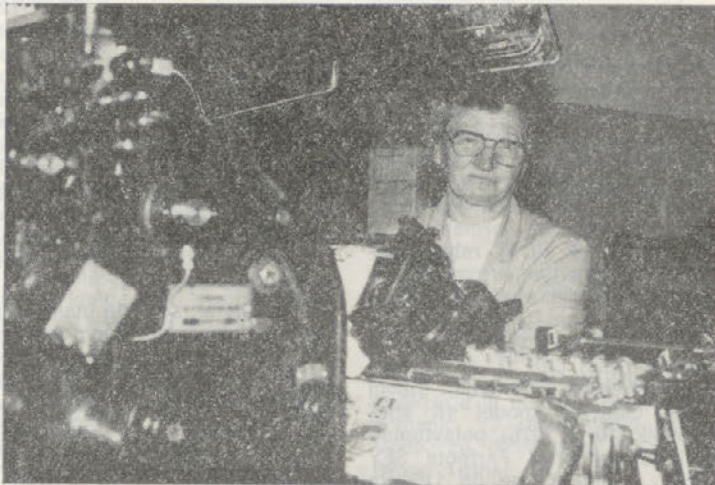
To je pravzaprav naša sedanjost. Temeljno organizacijo združenega dela uspešno vodi direktor Evgen Cafuta, dipl. oec. Kot individualni poslovodni organ se zavzema za učinkovito samoupravljanje in si prizadeva čimhitreje uresničiti zastavljene skupne cilje TOZD in DO. Rezultati so vidni; podjetje že dobiva prve stroje in naprave za načrtovani ofsetni tisk. — Prisoten je povsod; v podjetju in na tržišču. Posreduje, vsklajuje in pospešuje. Sodeluje s kolektivom v skupnih prizadevanjih za naš boljši jutri. B.V.

ZVESTI SVOJEMU DELU

Delovna organizacija Ptujška tiskarna je bila ustanovljena leta 1955. Dne 24. junija 1977 se je pridružila Perutnini Ptuj kot TOZD. Od ustanovitve pa do sedaj dela v tiskarni neprekinjeno 5 delavk in delavcev, ki vsekakor zaslužijo, da jih predstavimo saj so s svojim marljivim delom v 25. letih prispevali tudi svoj delež k razvoju TOZD in samoupravljanja.

Z nastankom in razvojem tiskarstva v Ptujju vas seznanjajo avtorji drugih prispevkov o tej TOZD, vendar smo želeli izvedeti, kako so nastanek in razvoj Ptujške tiskarne doživeli naši jubilanti. Povprašali smo jih kako so se počutili kot prvi delavci v novo ustanovljeni delovni organizaciji, kakšno je bilo njihovo prvo delo in kaj vse so do sedaj delali, kakšni so bili medsebojni odnosi in če so se do sedaj kaj izboljšali ter kako oni ocenjujejo razvoj te delovne organizacije oziroma sedaj TOZD. Seveda smo povprašali tudi o razvoju samoupravljanja, o primerjavi organizirane rekreacije in oddiha, o razvoju športne rekreacije in končno kaj pričakujejo od nadaljnjega razvoja, predvsem po priključitvi k Perutnini.

Terezija Obrán, vlagalka in izlagalka pri tiskarskem stroju

V tiskarni sem se zaposlila jeseni leta 1955, na samem začetku obratovanja tiskarne. Bili smo štirje delavci, imeli smo tri tiskarske stroje. V tiskarstvu sem imela že nekaj izkušenj, ker sem med vojno delala v takratni tiskarni Blanke. Stroji so bili seveda precej preprosti, moje delo pa je bilo isto kot danes vlagalka — izlagalka, le da sem takrat ročno vstavljala vsak list papirja, danes pa to delo opravlja stroj, moje delo pa je kontrola dela stroja, nadzor števec, kontrola kvalitete tiska, barv, čiščenje strojev.

Zavedali smo se, da nas morajo podjetja in občani spoznati in da se bomo uveljavili le s solidnim delom, in da moramo ustvariti pogoje za delo še drugih. Vsi smo bili za delo zelo zagnani in poprijeli smo tam, kjer je bilo treba.

Dela nam ni primanjkovalo in kmalu smo se precej razširili. Čez 5 let nas je bilo že okrog 50. Seveda smo dobili tudi druge stroje, nekaj novih, nekaj že rabljenih, vendar za takratne prilike sodobnih.

Skoraj ves kvalificirani kader, ki je danes zaposlen, je zrasel v kolektivu, pa tudi dosti nekvalificiranih delavk je našlo delo in se priučilo v tiskarni.

Osebnih dohodkov so bili v tiskarni vedno kar dobri, kar

tudi kaže stalnost zaposlenih. Zadnja leta fluktuacije skorajda ne poznamo, bili pa so glede kadrov, težki časi, saj je odšlo med leti 1960 in 1970 več kot 10 delavcev na delo v tujino.

Tudi v našem kolektivu smo, kot v vsem gospodarstvu uvedli samoupravljanje. V začetku se delavci nismo zavedali, kaj to pomeni. Le počasi je prodirlo v našo zavest spoznanje, da o rezultatih svojega dela odločamo sami enakopravno, sprejemamo in tudi uresničujemo vse odločitve in da je od vsakega posameznika odvisen uspeh naše delovne organizacije.

Tudi v skrbi za družbeni standard članov kolektiva smo precej stonili. Veliko nas je dobilo kredite za stanovanjsko izgradnjo pa tudi stanovanja smo kupili. Ko smo nabavili prikolice za letovanje, nas je več iz vrst kolektiva prvič videlo morje in prvič letovalo. Vse to se nam danes zdi že kar vsakdanje, vendar nam je res veliko pomenilo.

Kolektiv bom v letošnjem letu zapustila, ker grem v pokoj, vendar nisem in ne morem ostati ravnodušna, kako bo delovna organizacija delovala tudi vnaprej, saj je ta kolektiv del mene, oziroma vem, da bom še vedno vezana nanj, saj je del moje mladosti.

V prvih letih dela Ptujške tiskarne je bila zelo razgibana kulturna dejavnost. Dramska skupina v kateri so sodelovali tudi: Janez Roškar (stoji prvi z leve), Franc Krajnc in Zinka Bohinc (sedita na levi). Sodelovali so še: Vlnko Širovnik (sedi na desni), Edi Klasinc (s harmoniko) in Stefan Jurančič (skrajni desni). (Foto: arhiv Zinke Bohinc)

Želim si, da bi dobili nove prostore in boljše delovne pogoje, saj si kolektiv to tudi zasluzi. V preteklosti je znal dokazati, da je sposoben uresni-

čiti zastavljene cilje in se potruditi, kadar je treba. Za nami prihajajo mladi, žalostno bi bilo, če jim ne bi imeli kaj zapustiti in jim pripraviti boljši jutri.

Zinka Bohinc, vodja skladišča

V Ptujski tiskarni sem se zaposlila ob ustanovitvi te delovne organizacije leta 1955. Takrat nas je bilo le 9 delavcev. Prostore smo dobili v stari utesneni zgradbi na Slovenskem trgu.

Delati sem začela v knjigoveznici. O kakšni tehnični opremljenosti ne morem govoriti, saj smo imeli rezalne nože v knjigoveznici na ročni pogon. Tudi tiskarski stroji so bili skrajno enostavni in zastareli, skromen pa je bil tudi material za stavnico.

Pri tem naj povem, da smo vse to dobili na kredit.

Leta 1958 smo se preselili v Jadransko ulico, kjer smo še sedaj. Tu je bilo tudi nekaj novih strojev. Za tisti čas so bili zelo dobri, sedaj pa so tudi že zastareli in bi jih bilo nujno potrebno zamenjati. Ob tem pa se postavlja novi pro-

blem, tudi stari prostori niso več primerni, kljub nekaterim preureditvam saj delamo vedno več.

Po upokojitvi takratnega skladiščnika sem 1965. leta prevzela skladišče, katerega še vedno vodim.

Če naj govorim o počutju in odnosih lahko povem, da sem se vedno dobro počutila. V začetku smo bili kot družina, saj nas je bilo tako malo. Z razvojem delovne organizacije — sedanje TOZD smo razvijali tudi samoupravljanje, s tem pa tudi medsebojne odnose, zato se tudi sedaj, ko nas je desekrat več kar dobro razumemo. Mislim, da smo tudi na področju razvoja samoupravljanja storili mnogo, da si ravno obstajajo še velike možnosti za nadaljnji razvoj.

Združitev s Perutnino pomeni za naš napredek in svetlejšo bodočnost.

IN KOLEKTIVU

Franc Krajnc, vodja oddelka knjigotiska

(Foto: L. C.)

Imel sem dve leti delovnih izkušenj, ko sem 1. avgusta 1955 prišel iz Maribora kot tiskar v Ptujsko tiskarno, ki je takrat nastajala. Pričeli smo s precej strahu, saj smo se zavedali, da je vse od žeblička, skromnega strojnega materiala do treh starih izrabljenih strojev, na kredit.

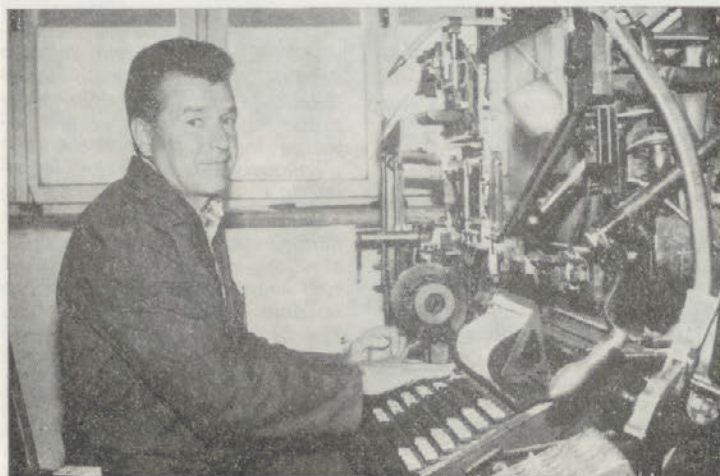
Z marljivim delom prvih članov kolektiva pa vse do danes smo težave in dolgove uspešno premagovali. Razvili smo se tako, da že presegamo potrebe naše občine, zato vršimo usluge za mnoge naročnike izven občine, pa celo izven republike.

To smo dosegli s tem, ker smo dobro delali in nenehno nabavljali nove stroje. Kljub obnavljanju strojev pa ugotavljamo, da smo še vedno slabo opremljeni saj zamenjava starih strojev z novimi teče prepočasi. Prepričani smo, da bomo združeni z ostalimi TOZD Perutnine imeli več možnosti za hitrejši razvoj.

Zaradi sedanje utesnjenosti je tudi mnogo težav z notranjim transportom, saj moramo ves papir prenašati v skladišče, nato do strojev, do rezca; za knjigovoznico pa je vse treba znositi celo v vrhno etažo. V obstoječih objektih drugačni način ni možen, zato je naša velika želja, da bi čimprej zgradili tiskarno s kartonažo, kje bi imeli boljše pogoje dela in bi dosegali še boljše rezultate.

S kadri smo včasih imeli velike težave. Ker dobrega kadra ni bilo dovolj so nekateri poskušali izsiljevati določene privilegije. Z razvojem samoupravljanja in načrtnim šolanjem kadrov je tudi ta težava odpravljena.

Knjigotiskarska dela sem vzljubil kljub težavam, ki se občasno pojavljajo, zato se tudi dobrom počutim. Res pa je, da je družabnost bila v začetku bolj razgibana kot sedaj. Tudi dramsko skupino smo organizirali.

Janez Roškar, strojni stavec

(Foto: L. C.)

Po ustanovitvi Ptujске tiskarne, sem se tu zaposlil med prvimi delavci. Začel sem kot ročni stavec. Stavni strojev še takrat nismo imeli. Tudi

stavnega materiala je bilo zelo malo.

Tiskali smo takrat lahko le male formate papirja (do A3), kljub temu pa smo že takrat

tiskali prvi časopis »Glas Loške doline.« Seveda smo ves časopis postavili ročno. Interesantno je tudi to, da smo že takrat delali tudi za zagrebški velesejem. Delo je bilo zelo težko, ravno to pa nas je povežalo v dober kolektiv.

Velik problem so bili tudi kadri. Tiskarskih strokovnjakov v Ptujju ni bilo zato smo jih iskali v Mariboru in celo v Celju ter v Murski Soboti. Ti pa so hoteli precej udobja. Dobra stanovanja, posebne pogoje dela in visoko plačo. To nas je spodbudilo, da smo začeli razmišljati o šolanju lastnih kadrov, zato sedaj nimamo več teh težav.

Po preselitvi v nove prostore smo uspeli nabaviti nekaj boljše opreme. Tudi stavne

stroje smo začeli nabavljati. To je za nas takrat pomenilo pravo razkošje. Leta 1963 sem tudi sam postal strojni stavec in to delo opravljam še sedaj.

Takrat smo bili mladi kolektiv zato smo se precej ukvarjali tudi s športom, še bolj pa s kulturno dejavnostjo. Ob državnih praznikih smo organizirali dobre kulturne programe. Naštudirali smo celo spevigrso s katero smo nastopili.

Tudi samoupravljanju smo posvečali precej pozornosti. Sestanke smo takrat sklicevali v popoldanskem prostem času.

Tudi za naprej imamo velike upe, da bomo še naprej razvijali dejavnost v okviru delovne organizacije Perutnine Ptuj.

Lizika Kekec, vlagalka in izlagalka pri tiskarskem stroju

Foto: L. C.)

Ko sem 16. decembra 1955 začela delati v Ptujski tiskarni je kolektiv štel 25 delavcev. Delo, ki sem ga začela, opravljam še vedno, in sicer sem vlagalka papirja pri tiskarskem stroju.

Če ravno je opravilo isto, se delo vsekakor močno razlikuje, saj smo takrat uporabljali zelo stare in slabe stroje. Delo mi je kljub temu bilo zanimivo, zato sem se tudi dobro počutila. Precej boljše je bilo, ko smo se preselili iz utesnjenih prostorov na Slovenskem trgu v Jadransko ulico, kjer smo se za taktatne razmere v prenovljenih prostorih počutili kar razkošno. Tudi stroje smo začeli nabavljati nove. Moram pa ob tem reči, da se je naša dejavnost kasneje močno razširila, s tem pa tudi po-

večal kolektiv, zato si tudi sedaj prizadevamo zgraditi nove prostore.

Seveda pri teh prizadevanjih pričakujemo izdatno pomoč ostalih TOZD Perutnine s katero smo se združili računajoč na večje možnosti nadaljnjega razvoja.

Z razvojem tiskarne pa smo krepili tudi samoupravljanje. Še vedno ga razvijamo saj nam le resnični razvoj samoupravljanja omogoča še lepši jutri.

Tudi medsebojnim odnosom smo posvečali posebno skrb, zato nismo imeli kakih posebnih težav, seveda razen nekaterih primerov. Lahko rečem, da dobri tovariški odnosi tudi v precejšnji meri vplivajo na dobro delo.

**JUBILANTOM OB SREBRNEM JUBILEJU
TUDI NAŠE ČESTITKE!**

UREDNIŠTVO

PRI NAŠI INVESTICIJI SE JE ZATAKNILO

Ko je tiskarna pred 25 leti pričela obratovati, je imela svoje poslovne prostore na Slovenskem trgu 9, kjer je danes čistilnica. Že v začetku so bili ti prostori namenjeni tiskarni le začasno, ker svoje dejavnosti tu ne bi mogla razvijati.

Stanovanjska uprava kot investitor je v letu 1958 adaptirala sedanje poslovne prostore tiskarne v Jadranski 17. Tako tiskarna ni postala lastnik teh prostorov, temveč le najemnik lastnih sredstev za nakup oziroma adaptacijo stavbe tiskarna takrat ni imela, saj je bila močno obremenjena z anuitetami za odplačevanje začetnih kreditov za nabavo strojev, opreme in obratnih sredstev.

Ob preselitvi v nove delovne prostore je v tiskarni delalo 45 delavcev in 7 učencev.

Prostori so več let ustrezali svojemu namenu, le skladišnega prostora je bilo premalo, zla-

Vendar smo po posvetovanju z Zavodom za spomeniško varstvo dobili zagotovilo, da bi gradnjo lahko izvedli ob upoštevanju določenih pogojev glede zunanega videza, oblike strehe, strešne kritine in podobnega.

Po mnenju novega vodstva in mlajših kadrov pa bi bila to le polovična rešitev. Ti so videli trajnejšo rešitev v izgradnji novih prostorov tipa hale na novi lokaciji. V tej smeri so bili takoj storjeni koraki in s strani občinskih organov je že bila določena lokacija nove tiskarne.

Ko pa je bil kolektiv tiskarne seznanjen z načrti Perutnine, da zgradi lastno kartonažo, je z veseljem in z željo po napredku sprejel pobudo za združitev in nadaljnji skupen razvoj.

Prvotna zamisel, da bi zgradili najprej kartonažo večjih kapacitet in šele nato tiskarno, ni mogla biti uresničena, ker bi zamišljene kapacitete ne mogle biti

Pri starem knjigoveškem šivalnem stroju se jeklena nit kaj rada zatika, bloki za šivanje pa se nabirajo (Foto: L. C.)

saj moramo zagotoviti delo 88 članom in učencem kolektiva TO ter drugim delavcem delovne or-

ganizacije, ki pričakujejo v novem obratu lažjo in primernejšo zaposlitev. Jagoda Koter

Ročno šivanje v knjigoveznici

(Foto: L. C.)

sti, ko je podjetje razširilo dejavnost še na kartonažna dela. Da bi omililo stisko, je podjetje v letu 1963 kupilo stavbo v Vošnjakovih 9, ki se dotika prostorov tiskarne. Stavba je stara več kot sto let, obokana, vlažna in le za silno sluzi svojemu namenu.

Kolektiv se je zavedal, da mora, če hoče tudi nadalje uspešno poslovati, vsekakor rešiti problem poslovnih prostorov, s tem izboljšati delovne pogoje delavcev in omogočiti širjenje dejavnosti.

Ker je sedanja lokacija tiskarne s poslovnega gledišča ugodna, saj leži v samem mestu, je bilo najprej predvideno, da se na tej lokaciji tiskarna adaptira in posodobi. Porušena in na novo zgrajena bi bila stavba v Vošnjakovih ulici ter funkcionalno povezana s sedanjimi proizvodnimi prostori. Stavba v Vošnjakovih pa je pod zaščito spomeniškega varstva, ker je del starega mestnega jedra.

doVOLJ izkoriščene in tudi zagotovila, da bi takšna kartonaža poslovala rentabilno, ni bilo. Zato je nastal v tej smeri začasen zastoj.

Po ponovni proučitvi programa, se je ponudil zaključek, da v predvideni hali združimo dejavnost tiskarne in kartonaže, seveda te manjših kapacitet, vendar še vedno takih, ki bi razen kritja potreb lastne delovne organizacije lahko proizvajala še za druge.

Žal čas neusmiljeno teče in so napori kolektiva tiskarne, da zagotovi lastno udeležbo sredstev pri izgradnji zaradi močnih inflacijskih gibanj čedalje manj učinkoviti, čeravno je kolektiv več let nazaj namenjal v akumulacijo tudi del sredstev za osebne dohodke.

Sedaj smo v času stabilizacijskih procesov in zavedamo se, da bomo morali k temu prispevati tudi svoj delež. Vendar si ga brez posodobitve delovnih prostorov ne moremo zamisliti,

Srečanje z delovno organizacijo

Napočil je čas počitnic in s tem tudi počitniške prakse. Sprašujemo se, zakaj moramo na prakso, ko pa so počitnice tako kratke in smo nanje že nestrpno čakali. Vendar na to vprašanje hitro pozabimo in praksa nam prehitro mine.

Letos drugič opravljam počitniško prakso na Perutnini. Čeprav sem že lansko leto bila na praksi v »Koooperaciji« na Hajdini, sem s težkimi koraki vstopila v novo zgradbo v Ptuj. Spraševala sem se: »Kako me bodo sprejeli? Ali mi bo všeč delo, ki ga bom opravljala?« Podobne misli so mi rojile po glavi, ko sem se približevala vratom pisarne, v kateri bom opravljala prakso. Tovariš računovodja me je predstavil v pisarni in tovarišice s katerimi sedaj delam so me toplo sprejele. Podrli se je zid strahu, ko sem segla novim sodelavkam v roke. Potem so me seznanile z delom, ki ga opravljajo. Tudi jaz sem pričela z delom. Ko sem prilagala virmane h konto karticam, sem videla zakaj naši profesorji hočejo in nas silijo, da se učimo in še učimo. Ko nas je profesorica gospodarskega poslovanja »mučila« z virmani in podobnimi »strahovi«, smo se spraševali čemu nam bo to? Ravno na praksi sem ugotovila, da virman ni noben strah, saj delo z njim v praksi ni tako komplicirano kot v teoriji. Prav tako nas v šoli »mučijo« s konti in knjigovodsko teorijo. Včasih sem se jezila nanje, zdaj pa pravim, da imajo prav.

Če bi me kdo vprašal, kje mi je bilo najbolj všeč — v šoli, na praksi na Hajdini ali na praksi v Ptuj — mu ne bi znala odgovoriti.

V šoli imam prijatelje, s katerimi v šolskih klopek preživljamo lepe trenutke svoje mladosti. Res je, da smo včasih preveč živahni in nas profesorji mirijo z vpisi v dnevnik in z ukori; vendar smo kljub tem profesorjevim darilom naprej razgrajati.

Lani sem na praksi na Hajdini spoznala ljudi, ki so mi hitro prirasli k srcu. Pomagali so mi, da sem uspešno opravila počitniško prakso. Z mojim delom so bili zadovoljni, saj so me povabili, da tudi naslednje leto pridem k njim. Tudi sama sem si zaželela k njim na prakso, vendar sem bila dodeljena v DSSS v Ptuj. Pa mi ni žal. Tudi tukaj so zelo prijazni. Prav tako mi pomagajo in mi dajo delo, da se ne dolgočasi. Vseeno si včasih želim v šolske klopi, da bi malo poklepetala. Pa pride spet delo in pozabim na šolo in klepetanje. Letošnje leto sem spoznala delo v knjigovodstvu, nove ljudi in prijatelje.

Delo mi je všeč, čeprav je enolično; vendar si ne morem predstavljati, da bom morda nekoč tudi sama opravljala to odgovorno delo. Želela bi delati tam, kjer bi bila v stiku z ljudmi, ne pa le s papirjem in z ropotanjem pisalnih in računskih strojev. Moram se pač sprijazniti s tem, saj sem si izbrala takšen poklic.

Torej, kje mi je bilo najbolj všeč. Moj odgovor je kratek: »Povsod je lepo.«

Pravzaprav je kar vredno ta-le naša praksa, saj v njej ne spoznavamo le dela, ki ga bomo morda nekoč opravljali, ampak tudi ljudi — nove prijatelje.

Danica HRENKO

Predsednik CK ZKS France Popit na obisku v Perutnini

20. junija je bil na delovnem obisku v Mesokombinatu Perutnina Ptuj predsednik CK ZKS France Popit. Vsi delavci, zlasti pa še komunisti smo bili zelo veseli in ponosni, da je prišel med nas najvišji predstavnik ZKS.

France Popit se je po ogledu proizvodnega procesa v valilnici in klavnici Perutnine napotil v dvorano poslovnega centra, kjer je sodeloval v delovnem razgovoru s predstavniki naših DPO in samoupravljanja. V njegovem spremstvu so bili tudi nekateri predstavniki iz CK ZKS, ptujskih občinskih DPO in SO Ptuj ter novinarjev vseh pomembnejših slovenskih časopisov in RTV.

V dvorani nas je bilo navzočih pri razgovoru nekaj nad 60. Uvodno informacijo o delu in rezultatih dela članov ZK v Perutnini je podal sekretar OO ZK pri DSSS Drago Čater. V osmih OO ZK v Perutnini je vključenih 89 članov, ki so prisotni v vseh političnih in delegatskih strukturah, saj imajo poprečno po tri zadolžitve znotraj in po eno zadolžitve zunaj delovne organizacije. Tako naši komunisti zelo uspešno in ustvarjalno sodelujejo v delegatskih skupščinah, v samoupravnih organih in v družbenopolitičnih organizacijah. Sicer pa je družbenopolitično življenje med vsemi delavci Perutnine dokaj pestro in množično, saj je vanj vključenih skupaj okoli 800 delavcev.

Komunisti Perutnine so še posebej prisotni pri načrtovanjih in izvajanju ukrepov gospodarske stabilizacije ter pri obravnavanju in sprejemanju periodičnih bilančnih obračunov.

Člani ZK posvečajo tudi veliko pozornost kooperantskim odnosom.

Odnosi TOK v zadnjem času niso bili najboljši. Komunisti iskreno želijo in bodo delali na tem, da se proizvodni problemi odpravijo in stvari rešujejo po samoupravni poti. Ne bodo pa dovolili, da bi nekateri posamezniki te zadeve skušali razreševati s silo, mimo samoupravljanja in dogovarjanja.

Komunisti bodo delovali tudi pri izboljšanju celovitosti informiranja, pri krepitvi obrambnih in samozaščitnih zadev, pri uspešnejšem delovanju sindikata in mladine ter drugih. Skratka, prisotni bodo vsepovsod, kjer bo potrebno!

O delu sindikata v Perutnini je poročal predsednik konference sindikata OO ZS Erih Šara. Delovanje sindikata je vključeno v vsa dogajanja, kjer naši delavci delajo in živijo. Sindikat zelo uspešno organizira razprave o periodičnih obračunih, ki v številkah pokažejo, kako gospodarimo in dosegamo načrtovane naloge. Pri tem je še zlasti poudaril, da smo tudi na tem področju dosegli nove kvalitete. Tako se delavci vse bolj zanimajo za boljše in rentabilnejše gospodarjenje, za odpravo pomanjkljivosti in napak ter za kar najboljše programiranje planskih nalog za bodoča obdobja.

Generalni direktor Ivo Tomažič je v svojem zelo zanimivem izvajanju seznanil predsednika o dosedanjih doseženih poslovnih rezultatih Perutnine. Večji del svojega poročila pa je namenil proizvodnim poslovnim in izvoznim usmeritvam Perutnine Ptuj,

France Popit, predsednik CK ZK Slovenije med razgovorom z družbenopolitičnimi delavci Perutnine (Foto: L. C.)

socialistični skupnosti moramo vsi in z vso odgovornostjo pričeti uresničevati na vseh ravneh, saj je gospodarska stabilizacija stvar siehnernega delavca, kmeta, občana.

Uvodnim poročilom je sledila daljša razprava, v katero so se predvsem vključili delavci iz TOZD Mesna industrija in Perutninskih farm ter TOK Hajdina.

Predsednik CK ZKS France Popit je v zaključnem govoru najprej izrekel vsa priznanja delavcem Perutnine za dosežene lepe rezultate v proizvodnji, gospodarjenju in družbenopolitičnem delu ter istočasno zaželel ob letošnjih jubilejih Perutnine

Ptuj - 30. letnici uspešnega samoupravljanja in 75. obletnici perutninske dejavnosti v Ptujju še veliko uspehov.

Nadalje je predsednik še posebej pozdravil našo usmeritev v izvoz in v razreševanje gospodarske stabilizacije. Ob tem pa je tudi dal, zlasti še nam komunistom, celo vrsto zelo dragocenih napotkov, ki nam bodo v veliko pomoč pri izvajanju naših nadaljnjih nalog.

Ob odhodu nam je še predsednik CK ZKS obljubil, da se bo še kdaj oglasil pri nas ter nam ponovno zaželel veliko uspehov pri našem nadaljnjem delu.

Drago Čater

PRIREDITVE OB OBČINSKEM PRAZNIKU

V počastitev 8. avgusta — praznika občine Ptuj boste lahko sodelovali na sledečih prireditvah

Rogoznica, 3. 8. 1980 ob 6.30
MEDDRUŽINSKO RIBIŠKO TEKMOVANJE BRATSKIH OBČIN SR HRVATSKE IN SR SLOVENIJE ZA PREHODNI POKAL PRAZNIKA OBČINE PTUJ — 8. AVGUSTA ob ribniku

Ptuj, 6. 8. 1980 ob 20. uri
OTVORITEV 8. PTUJSKIH KULTURNIH SREČANJ IN GOSTOVANJE FOLKLORNE SKUPINE »DUNNA« IZ SR MADŽARŠKE na letnem prireditvenem prostoru

Ptuj, 7. 8. 1980 ob 19. uri
PROMENADNI KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA PTUJ V OBNOVLJENEM OBDRAVSKEM MESTNEM PARKU

Ptuj, 8. 8. 1980
— ob 8. uri

ŽALNA SEJA PREDSEDSTVA SKUPŠČINE IN DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ OBČINE PTUJ TER POLAGANJE VENCEV PRED SPOMINSKA OBELEŽJA NOV NA OBMOČJU OBČINE PTUJ v Narodnem domu

— ob 16. uri

SLAVNOSTNA SEJA SKUPŠČINE IN DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ OBČINE PTUJ

v avli Centra srednjega usmerjenega izobraževanja

— ob 17.30

OTVORITEV NOVEGA STANOVANJSKEGA NASELJA V KRAJEVNI SKUPNOSTI BORIS ZIHERL PTUJ IN PARTIZANSKI VEČER

na športnem igrišču v Ljudskem vrtu

Slovske gorice, 9. 8. 1980 ob 6.30
UDARNIŠKI DAN ČLANOV BRIGADIRJEV

FRANC BELŠAK — TONE NA MLADINSKI DELOVNI AKCIJI SLOVENSKE GORICE 80

zbor na Trgu mladinskih delovnih brigad v Ptujju

Ptujske toplice, 9. 8. 1980 ob 8. uri
TEKMOVANJE EKIP BRATSKIH OBČIN SR SLOVENIJE V PLAVANJU ZA POKAL »PTUJSKE TOPLICE 80«

Nova pri Ptujju, 9. 8. 1980 ob 17. uri

OTVORITEV OTROŠKEGA VRTCA V KRAJEVNI SKUPNOSTI HEROJA LACKA ROGOZNICA

Moškanjci, 9. 8. 1980 zvečer

VII. PTUJSKI PADALSKI POKAL — NOČNI SKOKI na letališču

Podlehnik, 10. 8. 1980 ob 14. uri

VII. PTUJSKI PADALSKI POKAL »PODLEHNIK 80« ob jezeru Podlehnik

Ptuj, 16. 8. 1980 ob 9. uri

IV. ŽENSKI ROKOMETNI TURNIR BRATSKIH OBČIN SR HRVATSKE IN SR SLOVENIJE ZA POKAL SKUPŠČINE OBČINE PTUJ — 8. AVGUST na rokometnem igrišču »Drava«

Majšperk, 16. 8. 1980 ob 17. uri

SVEČANA PREDAJA GASILSKIH VOZIL GASILSKEMU DRUŠTVU MAJŠPERK — VAS SVOJEMU NAMENU

pred domom Svobode Majšperk

Orešje, 17. 8. 1980 ob 6. uri

RIBIŠKO REPUBLIKO PRVENSTVO OB DRAVI

Hajdoše, 24. 8. 1980 ob 14. uri

MEDNARODNA KARTING DIRKA ZA NAGRADO PTUJA na kartodromu

Skupščina občine Ptuj in družbenopolitične organizacije čestitajo vsem delovnim ljudem in občanom k občinskemu prazniku ter jih vabijo na prireditve!

France Popit med ogledom perutninske klavnice

(Foto: L. C.)

Takšno delovanje ZK ustvarja dobro politično vzdušje med delavci, ki so ponosni, da delajo v Perutnini, kjer se resnično samoupravno odloča, dobro in uspešno dela, ustvarja in skrbno gospodarja.

ki je že sedaj največji izvoznik perutnine v Jugoslaviji, v bodoče pa bo postala to tudi ena izmed njenih prioritarnih nalog ter se bo s tem še bolj priključila skupnim naporom za gospodarsko stabilizacijo, ki jo v naši

Izvozna prizadevanja so stabilizacijska prizadevanja

V našem glasilu smo že precej časa pisali o tem, kako delamo, kako si prizadevamo za še boljše gospodarjenje, o težavah s katerimi se ubadamo. Tudi o izvozu in uvozu smo že pisali, pri tem pa smo pisali več o težavah z opremo in tistimi surovinami, ki jih moramo uvažati, manj pa o tem, da več uvažamo kot izvažamo.

Kljub sicer dobremu gospodarjenju smo torej uvideli, da je za obstoj naše delovne organizacije in za njen nadaljnji razvoj nujno, da začnemo več izvažati. Že v lanskem letu smo začeli poleg divjadi, ki je bila prej edini izvozni artikel, izvažati še en dan stare piščance. O tem objavljamo v nadaljevanju intervju z Zvonkom Mercom. V letošnjem letu smo začeli še z izvozom piščančjega mesa — o tem piše v nadaljevanju Barbara Jurkovič.

Ob tem naj povem, da smo s srednjeročnim planom že načrtovali preusmeritev proizvodnje, tako da bomo v bodoče čim več izvažali. Seveda so začeta prizadevanja spodbudila še novi predpisi.

Izvoznim prizadevanjem pa bomo morali prilagoditi tudi

našo proizvodnjo. Zavedati se namreč moramo, da je tuje tržišče dosti bolj zahtevno kot domače. Pri nas zahtevajo predvsem visoke teže piščancev, drugo pa je manj pomembno. Tuji trg zahteva občutno nižje teže, drugačen način pakiranja, rednost dostave in še mnogo drugega. Seveda se bomo morali tem pogojem vsi skupaj prilagajati, da si ravno nekateri menijo, da nam to ni potrebno, saj lahko proizvedeno blago prodamo tudi doma. Trenutno že, kaj pa jutri?

Drugi problem pri tem pa je večji. Kot je že povedano smo velik uvoznik in če hočemo zagotoviti obstoj in razvoj delovne organizacije, s tem pa si zagotoviti socialno varnost, si moramo s prodajo na tujem zagotoviti devize za energiko in nekatere surovine, kakor tudi za tehnično opremo, katere na domačem trgu ni.

Da bomo plane lahko izvedli v celoti, bomo morali biti na delu še bolj dosledni kot doslej, saj bomo le tako lahko konkurenčni na zahtevnem trgu, preko katerega si lahko zagotovimo nemoten razvoj.

Izvoz piščančjega mesa

V želji, da bi sledili zahtevam po večji blagovni menjavi s tujino, smo pričeli že v lanskem letu poleg divjadi izvažati še DSP. Takoj v začetku letošnjega leta pa je postal izvoz tudi v naši delovni organizaciji eden najvažnejših faktorjev, ki nam naj zagotovi obstoj in nadaljnji razvoj, zato smo začeli izvažati še piščančje meso.

Odločitev o izvozu piščančjega mesa je padla hitro, skoraj čez noč. 2. aprila 1980 smo začeli pripravljati prvo pošiljko piščancev, namenjenih za Jordanijo. Zaradi hitre odločitve smo to prvo pošiljko v obsegu 40 ton pripravili v dokaj ne-normalnih tehnoloških pogojih. Blago smo pri nas vodno ohladili in nato pošiljali na zmrzovanje v Bohovo. Ker pa je tako prihajalo do prekinjanja hladilnega ciklusa in je obstajala bojazen, da se blago pokvari, smo pričeli pakirati zračno hlajene piščance. Do danes smo izvozili okrog 428 ton piščančjega mesa in to v Jordanijo. Da smo začeli izvažati v Jordanijo ni bilo slučajno. Tuje tržišče je precej zahtevnejše od domačega, zato smo izbrali kupca, ki je sicer

postavil zahteve, veljavne na zahtevnem tujem trgu, vendar je bil pripravljen do neke mere popustiti pri svojih zahtevah.

Prilagoditi pa smo se morali 15-kg zabojem v primerjavi z domačimi 20-kilogramskimi. Kvaliteta je ista kot za domači trg, le teža piščancev mora biti manjša in sicer od 800—1300 g. Zaradi manjših tež se bo znižala tudi vzrejna starost piščancev.

Glede na že navedeno dejstvo, da trenutni kupec ni občutljiv, obstaja bojazen, da se ob tem uspavamo. Pogosto se sliši, da Jugoslovansko gospodarstvo prodaja v tujino tisto, kar se pač dela doma in se ne zanima, kaj tuji kupci želijo oz. potrebujejo. Gospodarstva v svetu pa so različno razvita. Ker se nam obetajo tudi zahtevnejše države, v katere bomo izvažali, bo potrebno veliko angažiranja, predvsem pa natančnosti, kolikor bomo hoteli izpolniti naše izvozne želje. V veliko pomoč nam bo pri tem zamrzovalni tunel »LINDE«, ki bo začel v kratkem redno obratovati.

Barbara JURKOVIČ

Pogled na Teheran iz letala

(Foto: Zvonko Merc)

RAZGOVOR Z ZVONKOM MERCOM

POVEJ KAJ O DELU V IZVOZNI SLUŽBI

Najprej je potrebno poudariti, da se izvozna dejavnost našega podjetja krepi v skladu z današnjo devizno politiko. Povečuje pa se število izvoznih artiklov kot tudi pri doseganju večjih deviznih efektov. Koreniti spremembe v monetarnem sistemu nas v tem prizadevanju še spodbujajo, uvozne restrikcije pa prisiljujejo, da se v veliki meri odrekamo domačemu trgu. Seveda bo zaradi nastalega položaja potrebno korigirati tudi v proizvodni programov v smeri povečevanja proizvodnje repromaterialov in se omejiti v proizvodnji mase.

Ko me sprašuješ po počutju, moram reči, da navedeni ukrepi v znatni meri določajo moje delo in seveda s tem tudi počutje. V zadnjem obdobju se predvsem ukvarjam z izvozom divjačine, perutninskega mesa in DSP, toda tudi uvoz ni nič dosti manjši kot seveda v okviru deviznih pravic, ki jih ustvarjamo

z izvozom. V drugem kvartalu tega leta smo izvozili 650 ton mesa v Jordanijo. Blago je bilo prevzeto s kamioni kupcev v naših skladiščih. V prvem polletju pa smo izvozili tudi 1.834.500 kom. DSP v Iran. V tem obdobju sem preživel v zraku 180 ur, saj sem 15-krat sprejel blago. Počutje med prevozom pa je prej težaško kot pa avanturistično.

KAKO SI SE POČUTIL OB PRVEM IZVOZU

Vsak začetek je težak, tudi ta je bil. Prizadeval sem si pridobiti pred preizkušnjo čim več informacij o tovrstnem prevozu in lastnostih letala — zlasti o klimatskih pogojih v letalu in tehničnih pripomočkih za dosego optimalnosti le-teh. Na tem področju smo bili brez izkušenj, toda kmalu smo rešili večino neznank.

Pri tem sodelujemo z delavci iz valilnice. Največji problem je bil do nedavnega dobiti letalo za nam odgovarjajoči termin.

Prevzemalci v Teheranu med prevzemom

(Foto: Zvonko Merc)

Najemali smo letala DC — 9 in ex adria avioprometa, ki drugače služijo v potniškem prometu in so v turistični sezoni razprodana. Prevoz tovrstnega blaga pa je postal tako velik, da so se nekateri prevozniki odločili posebej preurediti letala za tovrstni tovor. Zato v bodoče planiramo dolgoročno najetje specialnega letala tipa Tupoljev pri Aviogenexu, kjer nam dajejo tudi ustrezno garancijo za kvaliteten prevoz.

KAKO SE POČUTIŠ MED POLETOM?

Moje je odvisno od piščančjega, obratno ne sme biti. Naj pojasnim. Piščančja telesa oddajajo toploto in glede na količino (okrog 100.000) je potrebno ta tovor ustrezno ohladiti in dovajati velike količine zraka. V letalu v času prevoza merimo temperaturo in sodelujemo s posadko s tem ji dajemo navodila o potrebnih ukrepih ali hladiti ali greti. Večkrat je med prevozom potrebno del tovora tudi preložiti kajti temperatura v letalu ni izenačena in tam kjer je previsoka je potrebno blago razredčiti, če obstaja za to možnost.

KOLIKO POLETOV JE BILO DO SEDAJ OPRAVLJENIH?

V maju je bil opravljen devetnajsti, naslednji bo »jubilejni« dvajseti.

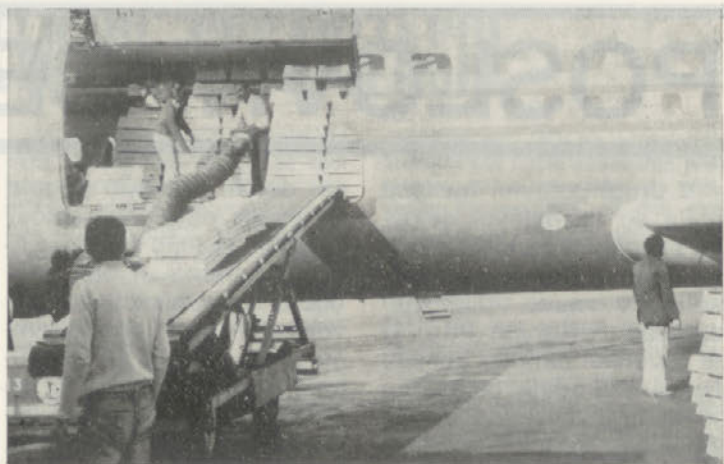
KAKO PA SPORAZUMEVANJE S KUPCI IN PREVZEMALCI?

Kupec je zelo zainteresiran za Jugoslovansko blago, saj je na iranskem trgu velika konjunktura prodaje tega blaga po nedavni revoluciji. Celotna jugoslovanska prodaja na ta trg znaša okrog 20 milijonov DSP, njihove potrebe pa so desetkrat večje. Zato trgujejo tudi z drugimi evropskimi proizvajalci.

Poudariti je potrebno, da izvažamo preko beograjskega podjetja Generalexport, ki je poslovni nosilec prodaje DSP na iranskem tržišču. Poslovni nosilec združuje izvozne količine vseh domačih proizvajalcev in enotno nastopa na trgu, saj bi bilo nemogoče, da bi vsak proizvajalec posebej nudil svoje količine, ki vsaka zase ne predstavlja veliko. S kupcem imamo kar veliko stikov, saj pogosto pride na obiske k proizvajalcem in izvozniku, ima pa tudi dobro organiziran prevzem balga na letališču, kar je zelo pomembno. Prevzemalci na letališču so zelo večji svojega opravila, tako da je predaja običajno rutinska. Drugače je, če ni blago dobre kvalitete ali če pride do večjega pogina.

NASTOPAJO ŠE KAKŠNE DRUGE TEŽAVE?

Teh ni malo, saj se prepleta

Razkladanje en dan starih piščancev v Teheranu

(Foto: Zvonko Merc)

pri posamezni odpravi veliko različnih faktorjev in delo opravlja veliko število bolj ali manj prizadevnih ljudi, pa tudi z višjo silo je treba v letalstvu pogosto računati. O težavah bi lahko veliko povedal, v popolnosti pa bi jih vsak lahko spoznal le v neposrednem soočanju. Pri tem delu je potrebno veliko psihične in fizične moči. Navedel bom samo en primer. Zgodilo se je, da smo pripeljali piščance, izvoznik pa ni izvršil svoje obveze in poslal dokumentacije. Za izvoz ni vedel špediter ne veterinar-

ska inšpekcija in carina. Toda kljub temu je na koncu bilo vse urejeno. Ta primer nas je izučil, tako da sedaj preverjamo in urejemo take stvari raje sami.

KATERI LET JE BIL NAJTEŽJI?

Trudim se, da ne bi mislil nanj.

Delamo tako, da bi bil v bodoče posel čim boljši. Tu mislim predvsem na celotno verigo higienske oz. bakteriološke neoporečnosti blaga, skratka, doseči je potrebno izvozno kvaliteto.

Pripravil L. C.

27. junij — dan samoupravljalcev

Letos poteka 30 let, odkar smo v Jugoslaviji prvi na svetu začeli uresničevati načelo: »Tovarne delavcem — zemljo kmetom!« 27. junija 1950 je namreč Ljudska skupščina FLRJ sprejela temeljni zakon o upravljanju z državnimi gospodarskimi podjetji in višjimi gospodarskimi združenji po delovnih kolektivih ter tako tudi uzakonila delavsko samoupravljanje v socialistični Jugoslaviji.

V zgodovini delavskega gibanja sicer zasledimo vizijo samoupravljanja že v Manifestu komunistične partije, ki sta ga oblikovala Karl Marks in Friderik Engels. To vizijo je teoretično še dopolnil Vladimir Iljič Lenin. Našo današnjo koncepcijo samoupravljanja pa sta že med NOB, zastavila, Tito in Kardelj, ki sta na podlagi izkušenj v NOB, ko je vsa oblast bila samoupravljanje, dela takoj v prvih povojnih letih zgodovinsko pobudo za prehod z državnolastniškega sistema na delavsko samoupravljanje. To je bila koncepcija, po kateri lahko in morajo delavci odločati o rezultatih presežnega dela ob takih družbenih pogojih, v katerih bodo tudi dejansko postali gospodarji sredstev in rezultatov svojega dela in na tej podlagi obvladali celoten proces družbene reprodukcije.

Do prvih praktičnih poizkusov delavskega samoupravljanja je že prišlo pol leta pred sprejetjem samega zakona.

Tako zasledimo podatek, da so prvi delavski svet v Jugoslaviji in na svetu sploh izvolili delavci cementarne »Prvoborac« v

Solinu pri Splitu dne 29. 12. 1949 po navodilih takratnega gospodarskega sveta zvezne vlade in centralnega odbora zveze sindikatov z dne 23. decembra 1949. Ta navodila so vsebovala načela za ustanavljanje in delovanje delavskih svetov kot posvetovalnih teles v državnih gospodarskih podjetjih in so bila namenjena približno 200 velikim industrijskim podjetjem v Jugoslaviji.

ZAKAJ JE BIL »PRVOBORAC« IZBRAN KOT PRVI?

Cementarna »Prvoborac« pri Splitu je bila v prvih povojnih letih eno izmed naših najuspešnejših podjetij in je imela tudi največ udarnikov.

Bila je tudi »partizanska«, saj je kar 95 % njenih delavcev sodelovalo v NOB, od 3500 prejšnjih delavcev pa jih je kar 800 dalo življenje za svobodo.

Prvi delavski svet v »Prvoborcu« je štel 13 delegatov. Vanj so bili izvoljeni najboljši delavci cementarne. Za prvega predsednika delavskega sveta je bil izvoljen Ante Gabelić, po poklicu tesar. Čeprav je takratno navodilo veljalo za okrog 200 večjih industrijskih podjetij v Jugoslaviji, so delavci že pred sprejetjem zakona izvolili svoje delavske svete v kakih 800 jugoslovanskih podjetjih, po izidu zakona pa v letu 1950 že v 6319 podjetjih. V delavske svete je bilo takrat izvoljenih 43351 delavec.

Navedeni podatki zgovorno povedo, da so delavci z velikim navdušenjem in veliko vero v svoje lastne moči sprejeli zgodovinsko odločitev o uvedbi samoupravljanja. Navdušenje v tem

času je bilo nepopisno. Delavci so se prostovoljno obvezovali, da bodo delovne napore še povečali, presegli norme, pred roki zgradili nove tovarne, izpolnili proizvodne plane, povečali delovno storilnost in disciplino, uveljavili koristne tehnične izboljšave v proizvodnji, izboljšali kakovost in zmanjšali administracijo.

TUDI V PERUTNINI PTUJ SO PRVI DELAVSKI SVET IZVOLILI LETA 1950

O izvolitvi prvega delavskega sveta v Perutnini Ptuj ni zapisnika. Takratni delavci Perutnine Ptuj pa se spominjajo, da je bil v Perutnini prvi delavski svet izvoljen že v letu 1950. Ne spominjajo pa se več, koliko delegatov je štel in tudi ne, kdo je bil njegov prvi predsednik.

Danes je delavsko samoupravljanje v Mesokombinatu Perutnina Ptuj zelo razvejano in uspešno.

V delavskih svetih DO in TOZD deluje 135 delegatov, v organih delavske kontrole 60, v disciplinski komisiji 29, v izvršilnih in drugih organih delavskega sveta pa 95 delegatov. Tako je bilo na zadnjih volitvah v samoupravne organe, ki so bile v aprilu izvoljenih skupaj 319 delegatov. Te številke so zgovoren dokaz, da je neposredno vključen v samoupravljanje vsak naš četrti delavec. Delegati kot organi delavskega samoupravljanja odločajo o vseh pomembnejših zadevah, ki spadajo po Statutu in Samoupravnem sporazumu v njihovo pristojnost.

Predsednik prvega delavskega sveta, Ante Gabelić (Foto: Drago Cater)

Danes si vodenja in gospodarjenja podjetja ne moremo predstavljati brez delavskega samoupravljanja. Delavsko samoupravljanje se je toliko vgradilo v naše delo in življenje, da je ni sile, kot je večkrat dejal tovariš Tito, ki bi našim delavcem odvzela pravico. Izjemni uspehi Mesokombinata Perutnina Ptuj so tudi odraz zavestnega samoupravnega dela naših delavcev, ki nenehno skrbijo za samoupravni in gospodarski razvoj naše delovne organizacije in napredka nasplohi! Drago Cater

POSLOVNI CENTER ODPRT

V drugi polovici meseca maja so se delavci delovne skupnosti skupnih služb in uprave Commerca preselili v novo poslovno zgradbo Perutnine Ptuj, ki je z veliko zamudo končno nared. Izgradnja centra se je namreč časovno precej zavlekla zaradi različnih vzrokov in težav, ki jih je imel izvajalec del pri izvedbi investicije.

Uradna otvoritev poslovnega centra je predvidoma v mesecu avgustu tega leta, ko bodo končana dela pri urejanju zunanje okolice, ki so sedaj v teku.

Zaradi dostopa do zgradbe in ureditve parkirišča je bilo potrebno porušiti zgradbo v kateri je bilo knjigovodstvo. Ko bodo vsa dela pri urejanju okolice končana, bo ta del mesta med Potrčevo ul. in CMD bistveno spremenil videz, zlasti še, ko bodo odstranjene zgradbe do vogala CMD, kot je predvideno po urbanističnem načrtu.

S preselitvijo v novo poslovno zgradbo so delavci skupnih služb in Commer-

ca dobili odlične pogoje za svoje delo. Notranjost zgradbe je lepo in funkcionalno urejena in omogoča dobro komunikacijsko povezanost med posameznimi službami. To je nedvomno velika prednost, ki bo vplivala na še boljše in uspešnejše delo teh služb. Do sedaj so bili delavci skupnih služb in Commerca raztreseni v petih zgradbah, kar je zelo motilo potek in koordinacijo dela.

Delavci delovne skupnosti skupnih služb in Commerce obljublajo, da bodo vse prednosti, ki jih daje poslovni center, temeljito izkoristili in se tako oddolžili temeljnim organizacijam združenega dela, ki so združevale sredstva, da smo prišli do lepe poslovne zgradbe.

Hišni red, ki so ga delavci sprejeli ob vselitvi v novo zgradbo, zagotavlja visoko stopnjo organiziranosti in discipline. Prihodi in odhodi delavcev na delo in z dela se registrirajo z registersko uro na kontrolni kartici. Za vse vrste odsotnosti se vodi posebna

evidenca. Iz zgradbe je mogoč izhod med delovnim časom samo z dovolilnico in v opravičenih primerih. Vsak izhod, ki ni nujen, pa se mora nadomestiti. S tem želijo delavci zavestno povečati učinkovitost svojega dela in zglede vplivati tudi na ostale v smislu racionalnejše izrabe časa.

Izgradnja modernega poslovnega centra je velika pridobitev za vse delavce Perutnine Ptuj. Z njo so dosegli novo delovno zmago kot že večkrat prej. Prišla je v pravem času, ko so trdni temelji Perutnine že bili postavljeni. Lahko bi rekli, da smo se držali dobrega starega pravila, ki pravi: »Najprej kravca, potem štalca.«

Perutnina do sedja ni imela primerne centra,

ki bi ji bil ustrezal v poslovnem smislu. Znano je, da prihaja v delovno organizacijo veliko število poslovnih strank iz raznih krajev Jugoslavije in tudi tujine. Stara uprava nam pri tem ni mogla biti v ponos. Manj informirane stranke niso mogle predstavljati, si po prihodu v organizacijo da imajo opravka z večjim podjetjem. Marsikdo še žal danes sodi gospodarja po njegovi hiši. Novi poslovni center bo odslej primerno predstavljala Perutnina Ptuj.

Velikost centra je sorazmerno z njegovo bazo, ki zajema široko področje ptujskega predmestja. S to investicijo je Perutnina Ptuj dobila sebi primeren sedež, Ptuj kot mesto pa lepo poslovno zgradbo, ki smo je vsi veseli.

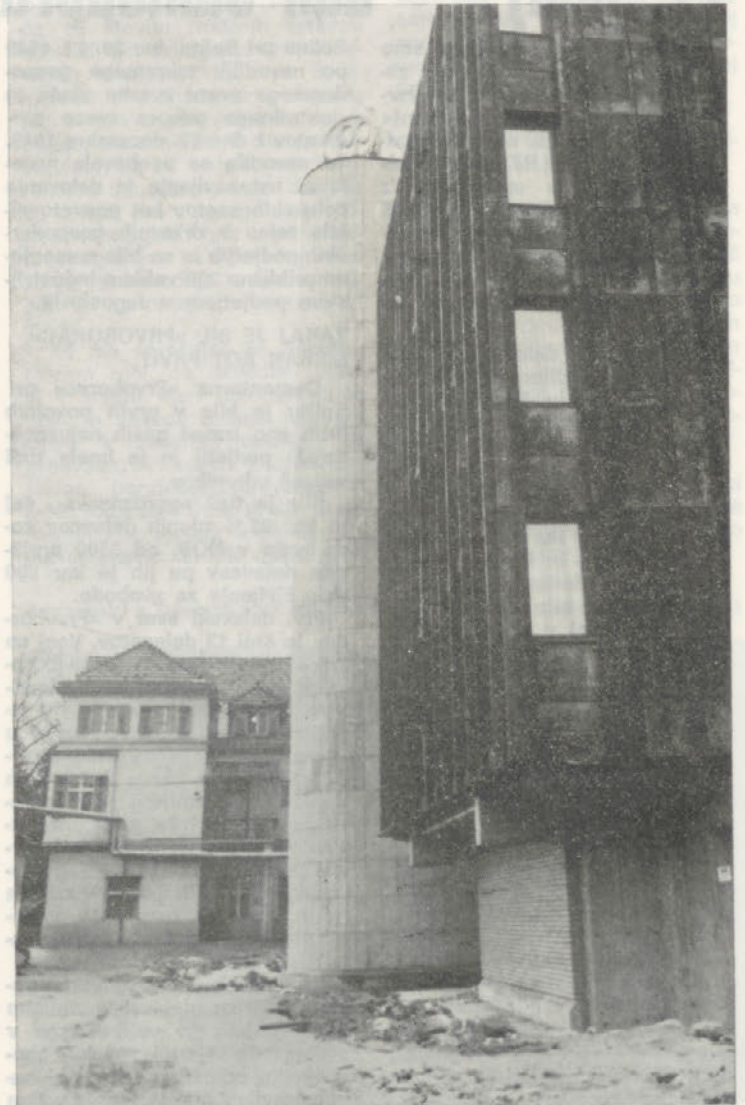
Uredništvo

Ob vstopu v novi poslovni center

Zunanost poslovnega centra se še ureja

(Foto: L. C.)

2. SEJA DELAVSKEGA SVETA DELOVNE ORGANIZACIJE

Dne 4. junija 1980 so se zbrali ob polnoštevni udeležbi delegati na 2. seji DS DO. Obravnavali so: periodični obračun DO Mesokombinata Perutnina Ptuj za čas od januarja — marec 1980, osnutek samoupravnega sporazuma o temeljih plana DO Mesokombinata Perutnina Ptuj za obdobje 1981—1985, o problemih v kooperaciji in drugo.

Pred ugotovitvijo periodičnega obračuna za I. tromesečje 1980 so delegati slišali poročilo, da so delavci na zborih v vseh TOZD sprejeli periodične obračune za I. tromesečje 1980. Še pred tem so o predlogih za sprejem periodičnih obračunov razpravljali delavci po sindikatih. Razprave o periodičnih obračunih so bile temeljite. V teh je bilo največ govora o uresničevanju sprejetih stabilizacijskih ukrepov, odpravljanju pomanjkljivosti in napak ter o drugih težavah, ki spremljajo naše delo.

Delavski svet DO je po razpravi vzel na znanje periodični obračun DO za prvo tromesečje 1980, ki izkazuje, da smo letošnje leto pričeli dokaj dobro, saj smo na primer sočasni lanski obseg proizvodnje povečali za 22,3 %, število delavcev za 6 %,

storilnost pa za 16,2 %. Zelo pomembna točka dnevnega reda je bila razprava o osnutku samoupravnega sporazuma o temeljih plana DO.

MESOKOMBINAT Perutnina Ptuj je za obdobje 1981—1985. V tem srednjeročnem obdobju naj bi v Perutnini Ptuj kot celoti dosegli porast proizvodnje in storitev v višini 56 % z letnim porastom med 9 in 10 %; rast produktivnosti bi se letno gibalo med 4 in 5 %, zaposlenosti pa med 5 in 6 %.

Poseben poudarek bi v naslednjem srednjeročnem obdobju posvetili izvozu ter izvozili tolikšne količine proizvodov, da bi izravnali zunanjetrgovinsko plačilno bilanco DO.

Osnutek samoupravnega sporazuma vsebuje tudi celo vrsto prednostnih investicij v skupni predračunski vrednosti skoraj ene milijarde in pol din.

Prav tako nakazuje samoupravni sporazum možnosti in pogoje za razporejanje dohodka, razvijanje dohodkovnih odnosov, uveljavljanje delitve OD preko nagrajevanja po delu in še pomembnejše zadeve s področja uresničevanja planskih obveznosti.

Po daljši razpravi je delavski svet DO sprejel sklep, da morajo o predloženem osnutku razpravljati delavci v vseh temeljnih organizacijah. Po končanih razpravah bo ob upoštevanju upravičenih pripomb in dopolnitev o sprejemu samoupravnega sporazuma dokončno odločil delavski svet DO.

Problemi v kooperaciji so bili tokrat osrednja točka dnevnega reda delavskega sveta DO. Po izčrpnih poročilih ter temeljiti in zelo živahni razpravi, ki pa ni mogla razjasniti vseh vzrokov in pogojev, ki vplivajo zlasti na slabše zasluge kooperantov, je bilo vendarle nakazanih več pobud in predlogov, da se problemi, ki že dalj časa obstajajo v kooperaciji, začnejo takoj razreševati s polno odgovornostjo vseh prizadetih, zlasti še strokovne službe ki morajo nemudoma pričeti s potrebnimi ukrepi in akcijami, da se problemi takoj sanirajo oz. odpravijo.

Pri vseh teh razpravah pa je bilo sprejeto tudi stališče, da se morajo problemi v bodoče razreševati le po samoupravni poti in ne mimo nje, pa tudi ne s prisilo, kot so to posamezni kooperanti hoteli. Delegati delav-

skega sveta DO so enoglasno obsodili tak način reševanja problemov mimo samouprave poti, večini kooperantov pa dali vse priznanje za njihovo dobro delo in dosežene lepe rezultate. Dogovorili so se tudi, da bodo morali zlasti še delegati TOK v bodoče biti bolj aktivni ter pravočasno ukrepati, če bo kaj narobe.

Pri točki razno je delavski svet DO prejel informacijo o zaključnem sporazumu z Zavarovalnico Triglav, ki je dokončno obračunala škodo po požaru v perutninski klavnici v znesku blizu 35 milijonov din.

Nadalje je delavski svet DO izvolil v odbor za stanovanjske zadeve in družbeni standard Stanka Markeža, delegata iz TOZD Comerce Jožeta Ilovška, dosedanjega delegata iz te TOZD pa razrešil, ker se je zaposlil v DSSS.

Ob koncu je še delavski svet DO imenoval za začasnega vodjo veterinarske ambulante mr. Marka Volka, ki naj reorganizira delo ambulante v skladu s prejetimi navodili in potrebami, tako da bo ta lahko pričela z delom 9. 6. 1980.

Drago Čater

Vaš delegat poroča — Vaš delegat poroča — Vaš delegat poroča

Delegati zbora združenega dela skupščine občine Ptuj smo se v četrtek, 29. maja 1980, sestali na 26. redni seji. Najprej smo z molkom počastili spomin na pokojnega predsednika tovariša Tita in nato pričeli s sejo.

Osrednja točka, kjer je bilo pričakovati največ razprave, a te žal ni bilo, je bila obravnava informacije o gospodarskih gibanjih in uresničevanju resolucije o družbeno-ekonomski politiki in razvoju občine Ptuj v preteklem letu. Ob tem je član izvršnega sveta SO Ptuj Janko Bezjak poročal tudi o rezultatih gospodarjenja v prvih treh mesecih tega leta. Med drugim je opozoril na visoko rast industrijske proizvodnje v letu 1979, ki pa je v veliki meri odraz nizke primerjalne osnove iz leta 1978, pa tudi aktiviranja novih delovnih organizacij v občini. Tudi vrednostni pokazatelji so nad poprečjem, predvsem zaradi višjega nivoja cen, kot je bilo predvideno. Povedal je, da so nekoliko hitreje od rasti dohodka naraščale nekatere obveznosti iz dohodka. Vsi ti podatki veljajo tudi za prvo tromesečje tega leta.

K informaciji o gospodarjenju je izvršni svet predlagal svoja stališča in ukrepe, ki so jih delegati sprejeli brez pripomb. Med ostalim je izvršni svet predlagal, da morajo vse OZD, ki so v letu 1979 poslovale na meji rentabilnosti, predložiti izvršilnemu svetu podrobno informacijo o vzrokih in o sprejetih ukrepih v letu 1980 za dosego boljših rezultatov. Poleg tega morajo vse OZD in skupnosti, ki so v letu 1979 hitreje povečale sredstva za osebne dohodek na škodo lastne akumulacije, v letu 1980 v skladu s 7. členom dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v SR Sloveniji nekoliko manj povečati osebne dohodeke, kot bi jih lahko na osnovi plana oziroma določil omenjenega dogovora.

Kot rečeno, kljub težavam zaradi pomanjkanja surovin iz uvoza, ugotavljamo v prvih treh mesecih tega leta ugodne gospodarske rezultate, zlasti ugodno rast fizičnega obsega proizvodnje v industriji. Izredno visoko rast trgovine, kar je delno posledica velikih nakupov v

januarju. Gospodarstvo je ob 46-odstotni rasti dohodka in 25-odstotni rasti sredstev za osebne dohodeke izpolnilo določila dogovora o delitvi sredstev. Omejujejo se tudi vse vrste porabe, vendar to ne velja za vsa delovna okolja. Zato je izvršni svet pozval vse OZD in druge, da trošijo sredstva usklajeno — gledena stabilizacijske ukrepe. V prvem tromesečju je poslovalo z izgubo 9 organizacij združenega dela iz gospodarstva in 6 iz gospodarstva.

Rezultati so torej razmeroma ugodni, vendar so bolj posledica nizke primerjalne osnove iz preteklega leta kot dviga produktivnosti in organizacije dela ter delovne discipline. Zato je pričakovati v naslednjih obdobjih bolj umirjeno rast. To pa sveda ni razlog, da ne bi nadaljevali s prizadevanji za doseganje dobrih delovnih rezultatov na vseh področjih našega dela.

Zatem smo sprejeli predloge odlokov o ustanovitvi, organizaciji in delovnem področju upravnih organov občine in strokovnih služb skupščine občine Ptuj, o prispevku za pospeševanje kmetijstva, o povračilu in nagradah sodnikom porotnikom Temeljnega sodišča v Mariboru in o spremembi zazidalnega načrta Vičava — zahod.

K osnutku odloka o višini in načinu plačevanja prispevka za izvajanje sistema obrambe pred točo v SR Sloveniji v občini Ptuj za leto 1980, so imeli delegati pripombe, ki jih bo predlagatelj odloka proučil in jih glede na utemeljenost upošteval v besedilu predloga odloka. Brez pripomb smo sprejeli osnutke odlokov o spremembi odloka zazidalnega načrta območja Trstenjakove ulice do Natašine poti med Potrčevo cesto in predvideno hitro cesto Ptuj — Ormož, o spremembi odloka o spremembi zazidalnega načrta Rabeljčja vas — vhod in o sestavi občinskih komitejev.

Tokrat naša delegacija k posameznim točkam dnevnega reda ni imela pripomb, ob koncu seje pa delegati nismo postavili novih delegatskih vprašanj.

ALBINA Belšak

PROBLEMI V REJI PIŠČANCEV

V kooperacijski reji piščancev so se v zadnjih mesecih začele pojavljati težave, ki so povzročile velike skrbi vsem, ki so kakorkoli povezani s to proizvodnjo.

Narastel je začetni in končni pogin, povečala se je poraba krmil, skrčili so se zasluzki, upadel je interes za dobro delo in še marsikaj, kar je zelo negativno vplivalo na celotno delo v okviru TOK Hajdina.

Upanje, da bodo težave odpravljene same po sebi, je na žalost padlo v vodo.

Ker se stanje kljub prizadevanjem in pripombam ni izboljšalo, je prišlo v odnosih med kooperanti in delavci Perutnine do izredno zaostrenih odnosov. Kljub ustaljenim in vnaprej načrtovanim programom jih nekateri kooperanti niso hoteli v določenem času uveljavljati. Zato so to morali storiti drugi na hitro, v nekaterih primerih tudi na 5 dni. Posledica takega načina dela so bili slabši rezultati pri teh kooperantih, ki zaradi kratkega roka niso mogli hlevov v redu pripraviti. Več je bilo tudi takih, ki so sicer normalno vhljevali, zaradi slabih zaslužkov pa so izgubili veselje do dela. Slabše delo pa ni moglo dati dobrih zaslužkov.

TAJNI POGOVORI MED KOOPERANTNI

Tako stanje je spodbudilo nekatere kooperante, da so začeli razmišljati o »štrajku«. Začeli so veliko gonjo proti delavcem Perutnine, nagovarjali ostale kooperante, naj prenehajo z delom, organizirali tajne sestanke ter se dogovorili za surov nastop. Pri vsem tem je najbolj žalostno to, da so obšli samoupravne poti ter hoteli z grožnjami in silo razreševati probleme. V Dornavi in Framu so organizirali tajne sestanke ter se odločili, da bodo šli nepovabljeni na DS v TOK Hajdina ter tam svoje zahteve izsilili. Tako so se tudi res ude-

ležili seje DS v TOK Hajdina ter na njej nastopali s silo in grožnjami. Žalili so delavce v TOK in svoje delegate, izrekli nezaupnice, skratka, poslužili so se načina, ki ni sprejemljiv v odnosih, ki vladajo med ljudmi v naši samoupravni socialistični skupnosti.

Na naslednjem razširjenem sestanku DS, ki je bil sklican v Domu Franca Krambergerja v Ptujju, so bili sicer nekoliko bolj zmerni v svojih izjavah, svoje zahteve pa so hoteli tako uveljaviti, da je nekaj poedincev glasno, včasih tudi zelo nesramno postavljajo zahteve in izrekalo vsemogoče kritike, ostali pa so ploskali govornikom ter jim dajali korajžo z medkljci. Še posebej glasno so zaploskali tistim, ki so znali bolj groziti in žaliti delavce Perutnine.

KAJ SMO STORILI?

Po tem sestanku so se vrstili sestanki v Perutnini v DPO, kolegiju, odboru za gospodarstvo, DS in drugod, kjer so delegati soglasno obsojali način, ki so ga ubrali nekateri posamezniki, hkrati pa so začeli zelo odgovorno in samokritično analizirati oziroma ugotavljati možnosti, ki so povzročile, da je v kooperacijski reji prišlo do tolikih težav.

Sledile so določene akcije, ki bodo prav gotovo v doglednem času odpravile večino težav, ki so v reji piščancev.

VSAKA ŠOLA NEKAJ VELJA

Odnosi so bili do kraja zaostreni in skrhani.

Vsi smo se iz tega marsikaj naučili. Drugikrat bomo morali brez odlašanja takoj ukrepati. Za razreševanje problemov pa se bomo morali poslužiti samoupravne poti sporazumevanja in dogovarjanja. Le ob tesnem sodelovanju in v dobrih medsebojnih odnosih bo tudi delo naših delavcev in kooperantov uspešnejše, česar si prav gotovo vsi želimo. Drago Čater

Možnost doseganja normalnih proizvodnih rezultatov je v znižanju časa vzreje.

V mesecu juniju smo pri nekaterih kooperantih znižali čas reje in dosegli naslednje rezultate:

Število dni vzreje	Število piščancev	Povprečna teža	Konverzija
45	21.884	1,65	2,19
46	27.424	1,65	2,22
47	137.739	1,69	2,22

Doseženi rezultati kažejo, da je bila naša odločitev pravilna tudi zaradi izvoznih interesov. Naš cilj je v čim krajšem času vzrediti piščance žive teže od 1,60 do 1,70 kg in to že nekateri kooperanti uspešno uresničujejo.

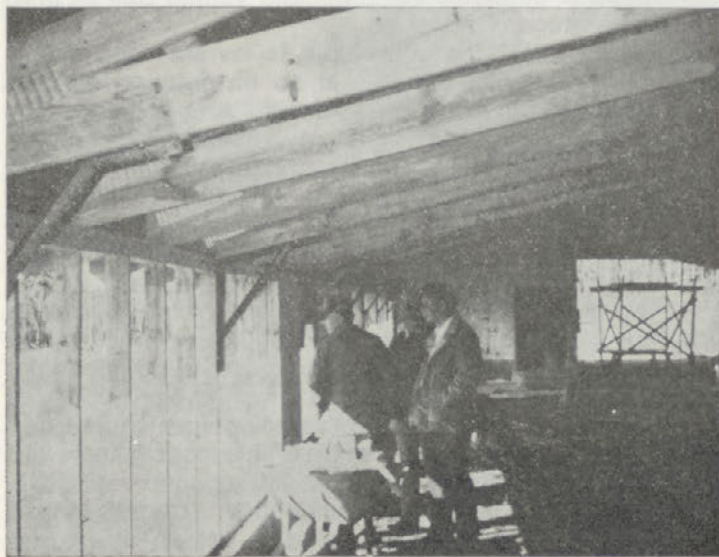
Rezultati dokončnih analiz in pravi motivi posameznih kooperantov še niso znani. Vedno še prihajajo od kooperantov in občanov s terena nove informacije, ki odkrivajo nova dejstva.

Ne glede na to pa je danes dejstvo, da so se odnosi z nekaterimi posamezniki tako poslabšali, da trenutno ni pogojev za nadaljnjo sodelovanje. Nekaj kooperantov je prekinilo sodelovanje. Trenutno ugotavljamo, da je 5 kooperantov takšnih s katerimi ni možno nadaljevati sodelovanja, saj strokovni delavci TOK vsled nenehnih preprirov in napadov s strani posameznih kooperantov ne vidijo možnosti za normalno sodelovanje, pa čeprav nekateri od teh kooperantov niso bili slabi rejci. Nenehno bo potrebno izvajati selekcijo ne samo kronično slabih rejcev ampak tudi dobrih rejcev — toda slabih kooperantov. Enako skrb bomo izvajali do kadrov, ki so v rednem delovnem razmerju v TOK. Družbeno politične organizacije so dale smernice in podporo takim stališčem.

S kooperanti je potrebno več družbenega — političnega dela, posebno v sadanjem času. Bolj je potrebno zaščititi družbene interese in družbeno lastnino, postaviti kontrolo dela kooperantom in delavcem. Na vseh nivojih je potrebno več discipline, strpnosti, znanja, zaupanja in sodelovanja. Vse to je potrebno storiti zato, da si bomo ustvarili več dobrega kot slabega, toda da bomo tudi pripravljeni za delitev slabega tudi takrat ko posamezniki niso krivi za tako stanje, posebno je to pomembno v sedanjem času, ko si moramo tudi bremena stabilizacije enakomerno razdeliti.

Proizvodnja za vsako ceno v bodoče ne bo možna. Večina kooperantov nam v množici tekočih problemov ne povzroča še nepotrebnih dodatnih problemov in sprejema bremena stabilizacije enako kot delavci Perutnine. V večini primerov so to kooperanti pravi živinorejci in kmetijski proizvajalci, ki znajo oplenititi in ceniti stranske učinke perutninske proizvodnje, bodisi v rastlinski ali govedorejski. S takimi kooperanti je v sedanjih pogojih gospodarjenja in družbenih prizadevanjih možno krepiti sodelovanje in si zagotoviti obojestransko eksistenco.

Med gradnjo vzrejneja objekta

S TEM V ZVEZI SMO IZ TOK DOBILI NASLEDNJO INFORMACIJO

V takih pogojih se strokovni delavci TOK niso mogli v polni meri angažirati pri razreševanju tehnoloških problemov reje in tako pomagati posameznim kooperantom tudi pri razreševanju lastnih slabosti. Veliko kooperantov je doseglo slab zaslužek zaradi višjega pogina in konverzije. Višji pogin pri kooperantih je imel za posledico izgubo 400.000 kg žive teže piščancev, kar nismo oddali v perutninsko klanico in predstavlja direktno vrednost ali škodo približno 10.000.000 din. Kooperantom smo povrnil minimalne stroške reje v višini več kot 3.000.000 din, kar predstavlja dodatno škodo. Celotni izpad dohodka tudi v ostalih TOZD z vsemi posledicami je mnogo večji in še ni dokončno ugotovljen. Zato ni slučaj, da so bile problemom, ki so povzročili tako stanje osredotočene vse strokovne službe v DO Perutnine in nekatere v republiki in državi. Dejstvo je, da živo perutninskosko proizvodnjo nenehno spremljajo določeni problemi, ki jih ni mogoče v celoti odpraviti in so posledica objektivnih in subjektivnih faktorjev. Razreševanje oz. zmanjševanje takih problemov zahteva sodelovanje vseh činiteljev, ki delujejo v celotni verigi reprodukcijskega procesa perutnine.

OD PTUJA DO NEW YORKA

Obisk pri Hubbardu

Od proizvodnih punktov, katere ima Hubbard v kraju Walpole, v kraju sedeža firme, sva si ogledala valilnico in 3 farme.

VALILNICA WALPOLE

Valilnica Walpole služi za valjenje starih staršev in staršev starih staršev. Valijo tudi živali za selekcijske poskuse in z izjemo tudi starše za prodajo v Kanado. 70 % DSP starih staršev, ki jih tu izvalijo, je namenjenih za izvoz.

Valilnica je opremljena s 24 predvalilniki firme Robbins kapacitete po 42.000 jajc v treh

oddelkih (A, B, C). Dva inkubatorja jim služita izključno za poizkuse, ostali pa za komercialno proizvodnjo. V vse predvalilnike lahko vložijo 1 milijon valilnih jajc. Izvalilniki, ki so tudi znamke Robbins, imajo kapaciteto po 14.000 jajc. Tedensko valijo 4—5 krat, po potrebi pa tudi 7 krat.

Jajca, katera pobirajo po farmah dvakrat tedensko, vozijo v valilnico delno na vozičkih, delno pa v kartonih na plastičnih vložkih. Vse plastične vložke, katere vračajo nazaj na farme, predhodno operejo in fumigirajo. Jajca starih staršev plinijo že na

farmah in še v valilnici pred vlaganjem. Pod optimalnimi pogoji držijo jajca v skladišču 4—6 dni, a največ od 10—11 dni. Jajca starih staršev se valijo v višini 67 % pri ženski liniji, pri moški liniji pa za 5—6 % manj. Za pranje plastičnih vložkov, plastičnih zabojev za DSP in les v izvalilnikih uporabljajo stroje firme Kuhl.

FARMA HANTINGTON

Nahaja se v neposredni bližini valilnice in uprave Hubbard. Na farmi je locirano 5 objektov z nadstropji, manjši objekt z boksi je še v gradnji, prav tako priročna klavnica. Objekti z nadstropjem so 12,8 m široki in 61 m dolgi (1560 m²) ter naseljeni z 20.000 živalmi (12,8 živali na m²) do brojlerske starosti (50 dni). Vsi objekti so predelani v bakse za 10 ali več živali. Služijo izključno za raziskovalne namene v zvezi s selekcijo in prehrano, čemur služi tudi priročna klavnica. Objekti so ogrevani s toplo vodo v radiatorjih ter imajo enostransko — bočno ventilacijo.

FARMA PLEASATN VALLEY

Farma ima v svojem sestavu 6 objektov in služi za testiranje proizvodnje (nesnosti) staršev starih staršev — obeh linij, moške in ženske, in za testiranje nesnosti jate za proizvodnjo konzumnih jajc.

Objekt za starše starih staršev je razdeljen na dve polovici s predprostorom v sredini. Na eni strani objekta so ženske in petelini moške linije, na drugi polovici pa kokoši in petelini ženske linije. Vsaka polovica objekta je razdeljena v bokse po 300 živali. V celem objektu je 5000 kokoši in odgovarjajoče število petelinov. Vse živali držijo v globoki stelji. Ker kokoši obeh linij zelo nerade nesejo jajca v gnezdo, sva videla v boksih vrste nastavljenih pripomočkov, s katerimi želijo privabiti živali v gnezda. Živali so bile preseljene v ta objekt pri starosti 22 tednov.

V sosednjem objektu, ki je oddaljen od prvega približno

30 m, držijo in testirajo svoje konzumne nesnice. V objektu enake velikosti držijo 18.800 živali v baterijah, v katere so bile preseljene tudi v starosti 22 tednov. V vsaki gajbi baterije imajo po 2 kokoši od katerih ena nese jajca z rjavo lusko, druga pa z belo. Tako lahko za vsak dan registrirajo, katera kokoš je znesla jajce in katera ni. Jajca oštevilčijo (oštevilčene so tudi kokoši) in tako jih lahko od vsake kokoši posebej analizirajo (teža, trdnost luske, velikost rumenjaka, barva rumenjaka, trdnost jajčnih ovojnic itd.).

Ventilacija je tudi na tej farmi bočna. Na eni celi podolžni strani prihaja zrak v objekt, na drugi strani pa ga vlečejo ventilatorji ven.

POMEROY FARM

Kot ostali dve farmi jim tudi ta služi za čiste raziskovalne namene. Pokazali so nam dva objekta, naseljena z odraslimi živalmi. V prvem objektu imajo baterije, v katerih držijo individualno peteline. Te peteline testirajo glede na prirast in konverzijo. Z njihovo spermo umetno osemenujejo kokoši. Peteline testirajo za dobivanja pedigreja. V istem objektu držijo tudi kokoši mesnega tipa, ki jim služijo za razne raziskave genov, vezanih na perje in spol.

V drugem objektu je urejenih 18 boksov. Naseljeni so z odraslimi živalmi mesnega tipa raznih provinenc. Tu testirajo iz gled in lastnosti Hubbardove živali mesnega tipa v primerjavi z vso drugo konkurenco Amerike. V teh boksih sva videla živali Arbor Acres, Peterson, Ross, Cobb, Enriver in druge, držane v čistih proveniencah, parjenje s Hubbardovo kokošjo ali petelinom ali pa medsebojno v raznih kombinacijah. Od teh staršev dobljeno potomstvo (brojlerje) na razne načine označijo in potem vzrejajo skupaj v istem objektu. Tako lahko ugotovijo, kako daleč je prišla Hubbardova konkurenca, oz. kje je v proizvodnih lastnostih njihova žival v primerjavi z drugimi.

(se nadaljuje)

Kac Franc
Svenšek Ivan

KOOPERANT FRANC GOSNIK povečuje hlev za rejo piščancev

Najmanjši riziko za pridobitev novih kapacitet in praviloma v najkrajšem času je dogradnja hleva pri obstoječem rejcu, ki si je že nabral nekaj praktičnih izkušenj in znanja. V tem smislu se je že več rejcev odločilo za povečanje obstoječih zmogljivosti hlevov. Z enim med njimi smo vodili razgovor.

Franc GOSNIK je povedal sledeče:

Stanujem v Pobrežju št. 13, občina Slovenske Konjice, poročen z ženo Angelo, imava dva sina in eno hčer (starost otrok 2, 4 in 6 let), živimo v skupnem gospodinjstvu z materjo, ki je obenem lastnik stare stanovanjske hiše in 4,5 ha velike kmetije. Leta 1973 sem pričel z gradnjo hleva s cca 470 m² površine za rejo piščancev, predtem sem bil 2 leti v delovnem razmerju pri LIP Slov. Konjice. Tudi žena ima 6 let delovne dobe kot vrtnarica v Slovenskih Konjicah in Celju. Pokojninsko in invalidsko zaenkrat nisem zavarovan, ker sem sleherni dinar hranil za svojo udeležbo za dogradnjo hleva. Letos sva sklenila kreditno pogodbo za dogradnjo hleva cca 260 m², tako bi nanovo razširjen hlev lahko sprejel v turnusu ob sedanji tehnologiji cca 12.000 DSP.

Mati je imela na podstrešju stanovanjske hiše doslej adaptirani del rejne površine z zmogljivostjo 4.000 DSP v turnusu, kar trenutno tudi obnavljamo in bomo nekaj časa tudi te prostore izkoriščali še za rejo piščancev. Doslej sem vzredil 31 turnusov.

ODNOSI KOOPERANT — DELAVCI V TOK so nasplošno zadovoljivi, čeprav imam nasplošno pripombo, da se proizvodni problemi v »Perutnini« prepočasi rešujejo. Občutek imam tudi, da bi se drugačni sistem organizacije veterinarjev izkazal za boljšega,

to je obisk preden nastanejo zdravstveni problemi v reji in ne samo takrat, ko so piščanci že zdravstveno prizadeti. Zavedam se, da je več obiskov povezano z večjimi stroški, ki bi se delovni organizaciji vrnili z večjo oddajo živega mesa, če bi pomagala vplivati na zmanjšanje pogina piščancev. Četudi DSP rejci ne plačamo, smo vendar prikrajšani za zaslužek izpadlega prirasta in plačilo zvišane konverzije.

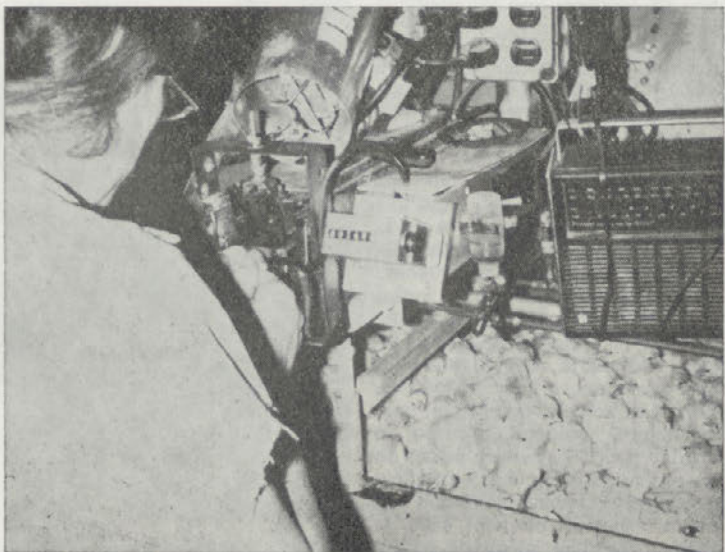
Pripombe imam tudi na tolmačenje pravnih aktov v časopisu, ki naj bodo v prihodnje obrazloženi bolj v »kmečkem« jeziku da jih bomo tudi kmetje razumeli.

Z rejo piščancev v skupni količini 16.000 DSP po turnusu in z dohodkom iz kmetije imava z ženo načrte za gradnjo skromne stanovanjske hiše čez nekaj let, upam da se nama načrt ne bo izjalovil. Nad vse pa si seveda želim, da bi za vzrejene piščance dobival stalni dohodek, primeren delavčevemu. Pričakujem, da se mi bo želja uresničila.

Jože REISMAN

Debliranje in istočasno avtomatično štetje DSP

(Foto: Franc Kac)

Praznik en dan-aktivnosti vse leto

Vsako leto 20. junija slavimo dan civilne zaščite Jugoslavije. Podobno je v oktobru ob tednu proti požarne varnosti.

To so aktivni prazniki, saj so takrat povsod organizirane praktične vaje omenjenih enot. Toda aktivnosti ob teh praznikih so namenjene le pregledom pripravljenosti enot in štabov za resnično reševalno akcijo.

Naloga nas vseh torej je, da se nenehno vse leto pripravljamo in urimo. Seveda je potrebno tudi precej teoretičnega znanja. Da bi delovni ljudje in občani lahko obvarovali, v slučaju višje sile ali agresije pa reševali, družbeno in osebno premoženje, organiziramo v okviru CZ v delovnih organizacijah in v krajevnih skupnostih mnoga poučna predavanja.

Tudi praktične demonstracije izvajamo, da bi bil sleherni občan poučen, kako ravnati v slučaju potrebe.

Velika večina sprejema ta prizadevanja zelo resno in odgovorno, najdejo pa se tudi posamezniki, ki menijo, da njim to ni potrebno, računajoč na druge, ki bodo pomagali, če bo potreba. Mimogrede, naj povem, da so nekateri taki, pa tudi hudomušnji dejali, da je lanski plakat ob tednu protipožarne preventive, na katerem je bil rdeči petelin za mrežo, reklama za Perutninske peteline. Vemo pa, da je bil rdeči petelin na strehi že davno simbol za požar, plakat pa naj bi opozarjal vse občane, da je treba skrbeti za to, da bo »rdeči petelin v kletki, ne pa na strehi«.

Vsa skrb izpopolnjevanju

Precej je že bilo povedanega pa tudi napisanega, vendar naj ponovim, da v naši delovni organizaciji posvečamo vso skrb rednemu izobraževanju in usposabljanju pripadnikov enot in štabov CZ, še posebej ekipam medicinske prve pomoči in gasilsko tehničnim ekipam. Da se naši delavci resnično angažirajo, je dokaz v množici priznanj in značk Civilne zaščite Jugoslavije, ki so jih prejeli naši delavci, ekipe in štabi CZ.

Potrebna skrb pa se posveča tudi članom štabov CZ. Tako sva se 4. in 5. junija tega leta v okviru rednega usposabljanja udeležila s Francetom Korošcem dvodnevne seminarja za kadre CZ, ki je bil v okviru 8. sejma opreme in sredstev za CZ v Kranju. Seminarja se je udeležilo 420 udeležencev iz vse Jugoslavije. Udeleženci seminarja smo si najprej ogledali opremo in sredstva za CZ, za tem pa so se začela predavanja, kako taktično pristopiti k reševanju izpod ruševin. Pojasnili so nam kako je treba reševanje razmejiti po fa-

Ob dnevu civilne zaščite, so se 20. junija zbrali člani vseh štabov civilne zaščite v Perutnini, na slavnostni seji ob njihovem prazniku. Slavnostne seje so se udeležili še predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij in vseh TOZD naše delovne organizacije. Ob tej priliki so pregledali opravljeno delo v preteklem obdobju in opozorili na pomanjkljivosti, katere je še treba odpraviti. (Foto: L. C.)

zah, da bo efekt reševalne akcije najboljši.

V popoldanskem času smo si ogledali veliko vajo civilne zaščite, ki je bila sicer podobna tistim, ki smo jih videli tudi že v Ptujju le, da so na njej sodelovali še posebno izurjeni gorski reševalci in helikopterji.

Drugi dan seminarja so nas predavatelji poučili o reševalnih postopkih na vodi. Posebej so

nas opozorili, da moramo, glede na stopnjo ogroženosti, poučiti in izuriti posebne reševalne ekipe, ki jih moramo tudi primerno opremiti.

Glede na bližino Drave in na to, da nam je že prizadejala velike škode, bomo seveda tudi mi v bodoče posvetili še več pozornosti pripravam na obrambo pred vodo. To še toliko bolj, ker

je na Dravi več akumulacijskih jezer za potrebe elektrarn.

Seveda je tudi ta dan bila demonstrativna praktična vaja, ki je bila izvedena na blejskem jezeru.

Seminar je bil zelo uspešen, zato sem prepričan, da bova tudi midva s Korošcem lahko pridobljeno znanje s pridom uporabila pri nadaljnjem delu v štabu CZ. Janez Lipovšek

Tudi na medrepubliški vaji CZ, ki je bila 22. junija v Murski Soboti, se je naša ekipa prve medicinske pomoči dobro odrezala. (Foto: L. C.)

Sodelavki v slovo

Človek ne more verjeti, da je ni več med nami, da se je njeno mlado življenje izteklo v cvetu mladosti.

Jelka KOLEDNIK se je rodila 30. 7. 1963 v Paradižu pri Cirkulanah v hiši revne haloške družine, deseta od štirinajstih otrok. Še kot otrok se je zavedala, da mora čimprej razbremeniti svoje starše, se osamosvojiti, postaviti se na lastne noge kot starejši bratje in sestre. V želji, da bi čimprej uresničila svoje cilje se je 16-letno dekle 8. VIII. 1979 zaposlila v TOZD Mesna industrija. Bila je še otrok, vendar je s svojim vestnim delom in tovarštvom dokazala, da so brezbrizna otroška leta že daleč za njo.

Bila je dobra tovarišica, dobra delavka, zato smo jo imeli v svoji sredini vsi radi. Neizmerna je

bolečina v naših srcih, ko se spominimo, da je odšla tako mlada za vedno. Iskreno žalujemo za človekom, sodelavko, tovarišico. Vedno bo ostala v naših srcih.

Od drage sodelavke smo se poslovili 21. 5. 1980 na pokopališču v Cirkulanah.

Ohranili jo bomo v trajnem spominu.

Sodelavci

Delavci Tovarne krmil obiskali obeležja iz NOB

Po daljših pripravah IO sindikata TOZD Tovarne krmil, smo se v soboto 21. junija odpeljali na ekskurzijo. Vsi udeleženci smo bili trdno odločni, da za nekaj ur pozabimo svoje vsakdanje skrbi in da bi obenem razvijali tudi kulturno dejavnost.

Vreme ni izgledalo nič kaj obetavno. S strahom smo pogledovali v nebo, saj smo se vsi dobro zavedali, da v deževnem vremenu naš izlet ne bo uspel tako, kot smo si želeli in načrtovali. Kljub zgrinjajočim se temnim oblakom smo se pred tovarno krmil zbrali vsi prijavljeni.

Tudi dobre volje ni manjkalo, ko smo potrebne stvari za naš del izleta spravljali v avtobus. Te priprave smo v veselje vseh hitro uredili tako, da smo ob 6. uri in 30 minut krenili proti našemu cilju.

Pot nas je vodila po Dravskem polju proti Pohorju. Najprej smo se ustavili pri zgornji postaji žičnice, kjer smo si ogledali smučarsko progo za FIS. Tudi tu je bilo oblačno vreme in še zelo hladno, zato se nam je zelo prilegel topla čaj z limono, ki nas je prijetno pogrel. Lakota nas je preganjala, da smo pri mariborski koči pripravili malico v naravi. Od tu smo nadaljevali pot proti glavnemu cilju našega izleta. Osankarici in Trem žebljem, kjer je bilo poslednje bojišče Pohorske-

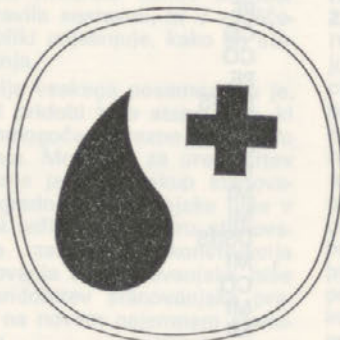
ga bataljona. Do kraja zadnje bitke prvega pohorskega bataljona smo krenili peš, po že dobro izhojeni in označeni poti. Ob spominih na trpljenje in pogum borcev pohorskega bataljona, ki so prav tu bili svoj zadnji boj, smo se zamislili koliko trpljenja in žrtev je bilo potrebnih zato, da lahko mi sedaj v miru razvijamo vizijo borcev — samoupravni socializem. Ob spomeniku in spominskih ploščah, so nas tudi mladinci informirali o nastanku in boju, o borbah, o njihovem junaštvu in zadnji bitki Pohorskega bataljona.

Na Osankarici smo si ogledali tudi muzej, ki je posvečen partizanom s Pohorja. S tem naša ekskurzija še ni bila končana. Ogledali smo si tudi partizansko bolnico Jesen — ki v času NOB ni bila odkrita.

Popoldne je sledil veselejši del našega izleta pri Smolarjevem mlinu, kjer so organizirali piknik. Najbolj veseli in razburjivi del izleta je bila nogometna tekma med poročenimi in tistimi, ki jih med tekmo niso vzpodbujale žene in so zaradi tega tekmo izgubili.

Zvečer smo v dobrem razpoloženju našo ekskurzijo zaključili v gostilni Pri Olgji z željo, da bi kmalu ponovili podoben izlet in tako pozabili na skrbi, ki nas tarejo vsak dan.

Vladimir STRELEC

26. avgusta krvo- dajalska akcija

Delavce in kooperante naše delovne organizacije vabimo, da se udeležite v čimvečjem številu krvodajalske akcije, ki bo 26. avgusta 1980. To je prva akcija v tem letu, zato pričakujemo, da se boste odzvali v velikem številu.

Odvzem krvi bo v bolnici v Ptujju na transfuzijskem oddelku od 7. ure dalje.

Vabljeni!

Referent za krvodajalstvo
pri Perutnini
Feliks Polanec

Na začetku

15. februarja 1980 sem se zaposlila v delovni organizaciji Perutnina Ptuj kot pripravnik v DSSS. Diplomirala sem na VEKŠ, II. stopnja smer poslovne finance.

Zaradi prostorskih težav sem začela delati v računovodstvu TOK Hajdina, kjer sem spoznala osnove svojega bodočega dela. Zaupane naloge so mi takoj vzbudile zanimanje.

Vsak začetek je težak. To sem občutila tudi sama. Navaditi sem se morala na drugačno, delovno življenje, na novo okolje, nove ljudi. Toda ob pomoči sodelavcev, ki so me sprejeli medse, mi pomagali pri delu in pri vključevanju v delavsko samoupravljanje, sem začetne težave hitro prebrodila.

19. maja 1980 sem se preselila v DSSS v novem poslovnem cen-

tru, kjer bom spoznala delo v vseh oddelkih računovodskega sektorja. Trenutno delam na oddelku za likvidaturo in vodenje saldantov dobaviteljev. Delo z vesljem opravljam.

Spoznala sem del nalog v poklicu, za katerega sem se odločila.

Vznemirljiva in nepozabna študentska leta so minila. Ostali so prijetni, pa tudi bridki spomini. Ni več dolgih dni študija, ni več strahu in treme pred izpitom, ni pa tudi sreče in olajšanja po njem.

Začelo se je obdobje, ko moram sama skrbeti zase, se resno oprijeti nalog, ki mi jih bo naložilo življenje in s svojim delom pomagati, da bo naš jutri še lepši.

Renata MESARIČ

PRIZNANJE FRANČKI CVETKO

Frančko CVETKO poznamo kot skromno vendar prizadevno delavko v komercialni službi. Vedno je pripravljena pomagati sodelavcem, zato ni naključje, da so jo člani štaba za CZ že leta 1975 pritegnili v enote CZ kot vodjo ekipe za prvo medicinsko pomoč.

Aktivno se je vključila v delo in sodelovala v vseh akcijah in tekmovanjih enot CZ, na katerih so sodelovale enote naše delovne organizacije.

Za prizadevno in vzorno ter strokovno delo v enoti, je ob letošnjem dnevu CZ prejela zasluženo priznanje — značko civilne zaščite SFR Jugoslavije.

Frančki Cvetko tudi naše iskrene čestitke.

Uredništvo in pripadniki enot CZ

Frančka Cvetko prejema priznanje za uvrstitev na letošnjem občinskem tekmovanju enot prve medicinske pomoči (Foto: L. C.)

PREDLOG PRIORITETNE LISTE ZA GRADBENE KREDITE

Predlog prioritetne liste je bil sprejet na seji Odbora za stanovanjske zadeve in družbeni standard dne 12. 7. 1980 in dne 17. 7. 1980 dopolnjen s sklepom, da se loči skupni znesek za gradbene kredite v višini 3,100,000,— din tako, da ostane za adaptacije 500,000,— din, 2,600,000 din pa se razdeli med prosilce za novo-gradnje.

Ta sklep je bil nujen zaradi tega, ker je prosilcev za gradbene kredite za novogradnje 90, za adaptacije 24 in je novogradnja neprimerno večja investicija kot adaptacija.

Predloženi prioritetni listi bosta veljavni, ko ju bodo v enakem besedilu potrdili delavski sveti TOZD in DSSS. Šele takrat bo mogoče razdeliti razpoložljiva sredstva oz. skleniti individualne posojilne pogodbe.

Lista naj bo v javni obravnavi. Soglasje za potrditev prioritetne liste pošljite čimprej, da bo lahko prioritetno listo obravnaval centralni delavski svet, ki bo imel sejo predvidoma 30. julija 1980.

V prioritetno listo ni uvrščenih 36 prosilcev, od teh 5 ne izpolnjuje pogojev razpisa po 27, 28 in 29 členu Pravilnika o reševanju stanovanjskih potreb: Felicijan — CO, Mikulič — CO, Berlak — PF, Brlek — PF, Voda — PF.

Pogojev za uvrstitev v prioritetno listo ni imela delavka Širovnik Milica, ker lanskoletnega posojila ni koristila izključno za izgradnjo stanovanjske površine.

Po sklepu Odbora za stanovanjske zadeve in družbeni standard in Komisije za popis stanovanjskih razmer delavcev z dne 12. 7. 1980 se zaradi omenjenih sredstev za gradben kredite za leto 1980 ne uvrsti v prioritetno listo dealvce-prosilce, ki imajo že rešen osnovni stanovanjski problem, ali jim za vselitev manjkajo le še manjša zaključna dela.

V prioritetno listo po tem sklepu ni bilo uvrščenih 30 prosilcev in sicer:

1. GAVEZ Ivan	TK	16. BEZJAK Otilija	PF
2. ZUPANIČ Alojz	TK	17. BURJAN Ernest	PF
3. ŽNIDAR Jože	TK	18. LENART Rozika	PF
4. HLIŠ Marija	MI	19. BEDRAČ Jože	SE
5. KUŠAR Jožica	MI	20. FUREK Alojz	SE
6. SIRC Janko	MI	21. KOJC Martin	SE
7. ZAMUDA Zvonko	MI	22. GALIN Terezija	CO
8. KUMER Ivan	MI	23. PERIŠIČ Velizar	CO
9. VIDOVIČ Anica	MI	24. DEČKO Marija	CO
10. ZAGORSEK Franc	MI	25. REBERNAK Marija	CO
11. STOPINŠEK-PETER Anica	DSSS	26. KMETEC Slavica	CO
12. MILOŠIČ Marija	DSSS	27. PESEK Anica	CO
13. RIJAVEC Marija	DSSS	28. KAC Franc	CO
14. VUK Ljubica	DSSS	29. FUREK Katica	CO
15. VIDOVIČ Marija	PF	30. KOŠIR Franc	CO

PRIORITETNA LISTA ZA NOVOGRADNJE ZA LETO 1980

Zap. št.	PRIIMEK IN IME	TOZD	ŠTEVILO TOČK
1.	BEDRAČ Franc	MI	96
2.	HOLC Alojz	SE	93
3.	SITAR Ana	PF	93
4.	MUZEK Elizabeta	MI	87
5.	BRATEC Angela	MI	86
6.	MARKEŽ Stanko	CO	84
7.	TOPOLOVEC Blaž	SE	83
8.	VIHER Silva	MI	82
9.	BLAŽEK Marija	PF	80
10.	PLOHL Zdenka	PF	78
11.	HALOŽAN Zdravko	SE	77
12.	KRAJNC Bruno	TK	77
13.	PODLESNIK Janko	DSSS	77
14.	RAMPRE Milan	SE	76
15.	CAFUTA Albin	TK	76
16.	SALAMUN Marija	MI	74
17.	WEISBAHER Marija	MI	73
18.	BEZJAK Ludvik	PF	73
19.	HOSTNIK Anica	MI	71
20.	GOLOB Stanko	MI	71
21.	BEJUK Ljubica	CO	71
22.	MATJAŠIČ Ivanka	PF	71
23.	SLODNJAK Stanko	MI	70
24.	FRIDAUER Olga	MI	70
25.	CAFUTA Katica	MI	70
26.	MARKEŽ Ignac	MI	70
27.	ZAJŠEK Ana, TRŽEC	MI	70
28.	BEDRAČ Hilda	PF	70
29.	MATJAŠIČ Francka	DSSS	69
30.	BLAŽEK Anton	SE	69
31.	POPIČ Jurad	CO	68
32.	EMERŠIČ Andrej	SE	66
33.	JELEN Hendrik	PF	65
34.	OSTREC Janko	MI	64
35.	ZAJŠEK Viktor	TK	64

Zap. št.	PRIIMEK IN IME	TOZD	ŠTEVILO TOČK
36.	KRAJNC Alojz	MI	64
37.	ZEMLJAK Francka	MI	62
38.	HRZENJAK Alojz	MI	62
39.	VIDOVIČ Justina	MI	62
40.	ŠIREC Štefan	SE	62
41.	SLANA Mirko	MI	62
42.	FRAS Vladimir	TK	61
43.	PIHLER Mirko	MI	61
44.	RIBIČ Franc	TK	61
45.	SVENŠEK Julijana	PF	60
46.	MALINGER Lojzka	PF	59
47.	ČREŠNIK Elizabeta	MI	59
48.	ŠORI Janez	CO	59
49.	ŠUMAN Marija	DSSS	59
50.	ZAJŠEK Ana, STANOŠINA	MI	58
51.	KOLARIČ Rozalija	MI	58
52.	GOLOB Franc	SE	58
53.	CAFUTA Ana	MI	58
54.	PLOHL Franc	MI	58
55.	RIBIČ Magda	MI	58
56.	VINDIŠ Ivan	TK	57
57.	MASTNAK Albert	MI	56
58.	CHOMICHY Vlado	CO	56
59.	VAUPOTIČ Danica	MI	56
60.	PIGNAR Rajko	CO	56
61.	TOPOLOVEC Jože	SE	55
62.	TRAVNIKAR Milan	MI	55
63.	FAJFAR Dušan	MI	55
64.	PLAJNŠAK Stanko	SE	55
65.	GODEC ŠTEFKA	PF	55
66.	PLOHL Vladimir	CO	54
67.	KOKOT Franc	CO	53
68.	HORVAT Darinka	PF	53
69.	HENTAK Metka	DSSS	52
70.	OSTREC Jožica	DSSS	52
71.	ČERČEK Drago	SE	51
72.	VIŠENJAK Darinka	MI	51
73.	VAUPOTIČ Kristina	MI	50
74.	ZORKO Srečko	MI	50
75.	PONGRAC Olga	DSSS	50
76.	PAVLINER Marija	MI	49
77.	BOŽIČ Andrej	CO	49
78.	MERTUK Hedvika	MI	47
79.	POTOČNIK Marija	MI	46
80.	POPUSEK Gizela	PF	45
81.	BEBER Alojz	PF	43
82.	SOK Drago	DSSS	40
83.	FRAS Majda	DSSS	38
84.	FLOS Jože	SE	38
85.	PODGORSEK Jože	SE	37
86.	LOZINŠEK Štefan	MI	36
87.	KOKOT Franc	SE	33
88.	POPOŠEK Fani	MI	33
89.	HORVAT Janko	TK	29
90.	NAHBERGER Jožica	CO	28

Skupno število točk po predloženi prioritetni listi je 5498, razpoložljivih sredstev za novogradnje pa 2,600,000,— din.

PRIORITETNA LISTA ZA ADAPTACIJE ZA LETO 1980

1.	GLASER Marija	PF	102
2.	SVENŠEK Jože	SE	102
3.	PREDIKAKA Martin	PF	84
4.	LAZAR Ivan	PF	83
5.	ŠERUGA Janez	PF	79
6.	KREPŠA Alojz	MI	79
7.	LAH Franc	MI	77
8.	KOROŠEC Marija	MI	74
9.	LOVRENČIČ Franc	MI	72
10.	ZELENKO Miroslav	PF	70
11.	TODOROVIČ Milivoj	CO	70
12.	PREDIKAKA Marjana	PF	69
13.	VOGLAR Angela	PF	69
14.	BUTOLEN Stanko	MI	67
15.	ŽIHER Ivan	MI	67
16.	ČIHAL Stanko	CO	66
17.	JANŽEKOVIČ Adolf	MI	65
18.	BOROVČAK Božo	SE	63
19.	VAJDA Veronika	MI	61
20.	VALENTAN Vinko	SE	56
21.	VIDOVIČ Alojz	MI	49
22.	OSTROŠKO Franc	SE	45
23.	GREGOREC Štefan	MI	39
24.	DRAŠKOVIČ Marija	DSSS	37

Skupno število točk po predloženi prioritetni listi je 1645, razpoložljivih sredstev za adaptacije pa 500,000,— din.

Kako do stanovanja

Eden izmed temeljnih poudarkov stališč, sklepov in priporočil skupščine SRS za nadaljnji razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov stanovanjskega gospodarstva v naši republici je uveljavljanje načela, da mora vsakdo v skladu s svojimi možnostmi prispevati lastna sredstva za izboljšanje svojih stanovanjskih razmer. To velja tako za pridobivanje pravice do uporabe stanovanja kot za nakup stanovanja.

Praviloma rešuje vsaka TOZD oziroma delovna skupnost stanovanjsko vprašanje delavca skupaj z njim na način, kot ga določijo delavci te temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti v svojem planu, ter v skladu s samoupravnim sporazumom o temeljnih plana samoupravne stanovanjske skupnosti.

Način, poti in možnosti za reševanje stanovanjskih problemov so različni. Zato je strokovna služba Kreditne banke Maribor pripravila sestavek, ki v zgoščeni obliki pojasnjuje, kako do stanovanja.

Želja vsakega posameznika je, da si pridobi tako stanovanje, ki mu omogoča ustrezno in udobno bivanje. Možnosti za uresničitev te želje je več: nakup stanovanja, gradnja stanovanjske hiše v lastni režiji ali v okviru stanovanjske zadruga, rekonstrukcija stanovanja ali stanovanjske hiše ali pridobitev stanovanjske pravice na novem najemnem stanovanju.

Stanovanjskega vprašanja ni možno rešiti čez noč, saj so za to potrebna ogromna sredstva. Ker lastni prihranki navadno ne zadoščajo, da bi si izboljšali stanovanjske razmere, si skušamo pomagati s pridobljenimi krediti. Višina kreditov je v prvi vrsti odvisna od tega, na kakšen način si bomo rešili svoj stanovanjski problem. Možnosti je več.

NAKUP STANOVANJA V ETAŽNI LASTNINI, kjer moramo najprej izbrati ustrezno stanovanje pri proizvajalcu stanovanj in si ga čimprej rezervirati, saj je povpraševanje po stanovanjih veliko. Ob sklenitvi pogodbe je treba plačati 30-odstotni avans, razliko do končne cene pa pred vselitvijo. Kredite je možno pridobiti na osnovi namenskega varčevanja po končani dobi varčevanja (najmanj dve leti) ali na osnovi vezave dinarskih ali deviznih sredstev, kjer se kredit pridobi takoj.

Večji del sredstev si lahko zagotovimo s prijavo na natečaj iz združenih sredstev. V tem primeru, ko se pojavimo na natečaj sami kot kupec stanovanja ali ko nas prijavi organizacija, kjer smo zaposleni, lahko računamo na največ 50 % kredita od vrednosti standardnega stanovanja — odstotek je odvisen od poprečnega dohodka na družinskega člana (čim višji je dohod,

dek, manjši je kredit in večja je obvezna lastna udeležba). Za kritje celotne kupnine nam del sredstev lahko prispeva tudi organizacija, kjer smo zaposleni.

2. GRADNJA STANOVANJSKE HIŠE V LASTNI REŽIJI. Pri tem si lahko pridobimo kredite že za nakup stavbnega zemljišča, ki ga prodaja občina ali za to pooblaščen organizacija, in za plačilo komunalnega opremljanja stavbnega zemljišča. Seveda pa je za pridobitev kredita pri banki potrebno namensko varčevanje ali vezava lastnih sredstev. Možnost je še pridobitev kredita na natečaju iz združenih sredstev, ki je tudi za ta namen objavljen enkrat letno; v tem primeru pa se lahko prijavi le organizacije za tiste delavce, ki poleg pogojev, ki so objavljeni v natečaju, namensko varčujejo pri banki za stanovanjsko izgradnjo.

3. GRADNJA STANOVANJSKE HIŠE V OKVIRU STANOVANJSKE ZADRUGE, ki hišo do zaključne IV. gradbene faze, dokonča pa si jo vsak član zadruga sam. Lokacije zadruga gradnje so določene s srednjeročnim programom zadruga, predvideni pa so trije različni tipi hiš s površino preko 100 kvadratnih metrov. Financiranje zadruga gradnje je urejeno s posebnim pravilnikom, po katerem mora član zadruga privarčevati sam najmanj 25 % pri mesečnem varčevanju odveč in najmanj 21 % pri enkratnem pologu.

4. REKONSTRUKCIJA STANOVANJA ALI STANOVANJSKE HIŠE, kjer je možno, da se s to rekonstrukcijo poveča stanovanjska površina oziroma število stanovanjskih prostorov ali se izboljšajo stanovanjske razmere z uvedbo ali modernizacijo sanitarne ali ogrevalne opreme. Občan lahko s kreditom, pridobljenim na osnovi varčevanja ali vezave, rekonstruira tudi družbeno-najemno stanovanje, če upravljalec družbeno najemnega stanovanja to dovoli.

Pri tem namenu si poleg kreditov na osnovi varčevanja ali vezave lastnih sredstev lahko pridobimo del kredita pa natečaju iz združenih sredstev, če se na natečaj prijavi organizacija, v kateri smo zaposleni.

Kredit na osnovi varčevanja ali vezave lastnih sredstev lahko dobimo tudi za popravilo stanovanja ali stanovanjskih hiš.

5. NAKUP STAREGA STANOVANJA, za katerega pa lahko dobimo kredit na podlagi varčevanja ali vezave svojih sredstev pod pogojem, da prodajalec — fizična oseba — obvezno porabi vso kupnino, dobljeno iz kredita in namensko privarčevanih sredstev kupca, le za nakup ali zidavo novih stanovanjskih enot preko banke.

Novi delovni čas občinskih organov

Pri obravnavanju negativnih vplivov na gospodarjenje se srečujemo tudi z mnogimi izostanki z dela opravičenimi in neopravičenimi. O tem problemu so razpravljali organi upravljanja v združenem delu, mnogi delegati v delegacijah, še posebej v zboru združenega dela, pa tudi DPO. Razprave so pokazale, da je možno marsikje izostanke zmanjšati in spodbudno je dejstvo da se dogovori že izvajajo.

Ugotovljeno pa je bilo tudi to, da delavci porabijo preveč časa (delovnega in prostega) za ureditev raznih zadev pri občinskih upravnih organih in strokovnih službah, delno zaradi zahtevnih predpisov, še več pa zaradi delovnega časa teh služb, ki ni bil ravno ugoden za stranke. To ugotovitev so med drugimi obravnavali na skupščini združenega dela tudi naši delegati ter predlagali, naj poskuša izvršni svet najti ustrezne rešitve.

Uvršni svet Skupščine občine Ptuj je obravnaval pobudo in izdal **ODREDBO** o razporeditvi delovnega časa v upravnih organih in strokovni službi občine Ptuj. Ogrredba je bila objavljena v Uradnem vestniku občine Ormož — Ptuj 5. junija 1980 in je začela veljati naslednji dan.

Menimo, da še vsi niste imeli možnosti se seznaniti z vsebino Odredbe, ki je bila objavljena kot priloga **TEDNIKA**, zato tokrat v povzetku objavljamo tisti del Odredbe, ki obravnava ugodnosti za stranke.

POVZETEK ODREDBE

Upravni organi občine Ptuj in strokovna služba občine Ptuj delajo vse delovne dni, razen ob sobotah.

Obvezna prisotnost na delu za vse delavce upravnih organov občine Ptuj in delavce strokovne službe skupščine občine Ptuj je vsak dan, razen ponedeljka in srede, od 7. —

6. PRIDOBITEV STANOVANJSKE PRAVICE NA NOVEM NAJEMNEM STANOVANJU, ko moramo po samoupravnem sporazumu o merilih za pridobitev stanovanjske pravice v družbenih stanovanjih vplačati del sredstev kot lastno udeležbo. Če doslej nismo varčevali za ta namen, lahko dobimo kredit, če vezemo lastna sredstva pri banki.

Pri vseh navedenih možnostih so mišljeni krediti pri banki: leta dodeljuje kredite po veljavnih pravilnikih oziroma natečajih, ki jih objavi samoupravna stanovanjska skupnost občine Maribor. Ustrezna pogodba o varčevanju ali vezavi lastnih sredstev določa pogoje in način, kako lahko dobimo stanovanjski kredit. Seveda pa moramo imeti pred uveljavljanjem zahtevka za kredit urejeno vso ustrezno doku-

13. ure in ob ponedeljkih in sredah od 7. — 16. ure.

Ne glede na določila te odredbe Izvršni svet skupščine občine Ptuj pooblašča načelnika Uprave za inšpekcije občin Ormož in Ptuja, da določi razporeditev delovnega časa za nekatere delavce te uprave v skladu s potrebami, ki izhajajo iz delovnega področja te:

Upravni organi občine Ptuj so dolžni sprejemati nevažljive stranke v ponedeljek, sredo in petek, in sicer:

— v ponedeljek in sredo od 8. — 12. ure in od 14. — 16. ure,

— v petek od 8. — 12. ure.

Upravni organi občine Ptuj so dolžni sprejemati nevažljive stranke tudi ob drugih delovnih dneh, če gre za nujne primere. Če je sporno ali gre za nujni primer, odloči o tem predstojnik organizacijske enote.

Ne glede na določila 5. člena te odredbe morajo upravni organi občine Ptuj sprejeti stranke vsak delovni dan med 7. in 13. uro pri teh naslednjih enotah:

— sprejemna pisarna,

— prijavno odjavna služba v oddelku za notranje zadeve in oddelku za ljudsko obrambo.

— krajevni urad in

— matična služba

Ob dnevih, ki so določeni za sprejemanje strank, morajo biti vsi delavci na svojih delovnih mestih s prekinitvijo do 30 minut v dopoldanskem času za malico, ki traja med 9. in 10. uro.

Kot stranke smo pridobili en dan za redne uradne ure in še v enem dnevu popoldanski čas za ureditev svojih zadev. S tem pa se tudi delavci upravnih organov in strokovnih služb Skupščine občine Ptuj, vključujejo v stabilizacijska prizadevanja.

Urednik

mentacijo, med katero spadajo tudi dokazila, da smo kreditno sposobni, torej sposobni za odplačilo kredita.

Če pa nam pomaga pri reševanju našega stanovanjskega problema tudi organizacija, v kateri smo zaposleni, ima le-ta prav tako možnost, da veže višek stanovanjskih sredstev pri banki in si po določeni dobi pridobi pravico do kredita, ki ga lahko porabi za nakup novih družbeno najemnih stanovanj ali ga razdeli v obliki stanovanjskih kreditov med svoje delavce, ki gradijo ali rekonstruirajo individualne stanovanjske hiše ali kupujejo nova stanovanja.

KREDITNA BANKA MARIBOR, sektor za kreditiranje stanovanjsko-komunalne izgradnje

